



T.C.  
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

# İZMİR MENEMEN BELEDİYESİ

## 2020 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

**Kasım 2021**



Tel : 90 (312) 295 30 00  
Fax : 90 (312) 295 48 00



[www.sayistay.gov.tr](http://www.sayistay.gov.tr)  
[sayistay@sayistay.gov.tr](mailto:sayistay@sayistay.gov.tr)



İnönü Bulvarı No: 45  
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA



## İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU .....	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ .....	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11
8.	EKLER.....	60



## TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu .....	3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu .....	4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu .....	4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler .....	7
Tablo 8: Yapılan Harcamalara İlişkin Tablo .....	41
Tablo 9: Personel Giderine İlişkin Tablo .....	41



## BULGU LİSTESİ

### A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Belediyenin Ortak Olduğu Şirketlerin Bilançolarında Yer Alan Belediyeye Ait Sermaye Tutarları ile Belediyenin Bilançosunda Yer Alan Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı Tutarlarının Farklı Olması
2. Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

### B. Diğer Bulgular

1. Vizesiz ve Mevzuatta Öngörülen Süreden ve Sayıdan Fazla Geçici İşçi Çalıştırılması
2. Belediye Şirketinden İstihdam Edilen İşçilerin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi
3. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması
4. Mevzuata Aykırı Şekilde Doğrudan Temin Yöntemi ile Personel Hizmet Alımı Yapılması
5. Personel Giderinin Mevzuatta Belirtilen Sınırı Aşmasına Rağmen Personel Alımına Devam Edilmesi
6. Şirket İşçilerine Ödenen Kıdem Tazminatları Tutarları İçin Sorumluluğu Bulunan Alt İşverenlere Rücu Edilmemesi
7. Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Olmayan ve Kanuna Aykırı Hükümlerin Konulması
8. Sözleşmeli Çalıştırılan Eğitimcilerle İlgili Esaslarda Belirlenen Ölçütün Uygulanmaması
9. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
10. Bazı Taşınmaz Tahsislerinin Uygun Olmaması
11. Bazı Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Düzenlemek Suretiyle Kullanılması
12. Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Emlak Vergisi Tarhının Yapılmaması
13. Kamu Kurumları Tarafından Kamulaştırılan Taşınmazlar ile Devir ve Ferağ Edilen Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması
14. Doğrudan Temin Sınırına Uyulmaması

15. Doğrudan Temin Limitinin Altında Kalmak Amacıyla Mal veya Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi
16. Aynı Sermaye Olarak Belediye Şirketine Verilen Taşınmazlar İçin Belediye Bütçesinden Harcama Yapılması
17. Çevre Temizlik Vergisinden Aktarılabak Payın Büyükşehir Belediyesine Süresinde Ödenmemesi
18. Devir Ücreti Alınmaması Gerektiği Halde Pazar Yeri Devrinde Ücret Alınması
19. Gecekondu Fonunun Amacı Dışında Kullanılması
20. İdari Para Cezalarında Tahsil Sürecinin İşletilmemesi
21. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İşyerleri ile İlgili Olarak İşlem Yapılmaması
22. Pazar Yerini Devralan Kişilerde Yönetmelikte İstenen Şartların Aranmaması
23. Pazar Yerleri Tahsis Ücretinin Meclis Tarafından Belirlenmemesi
24. Aynı Pazar Yerinde Bir Kişiyeye İki'den Fazla Yer Verilmesi
25. Tahakkuk Etmiş Alacaklar İçinde Bulunup Zamanaşımına Uğramış Alacaklarla İlgili Gerekli Sürecin İşletilmemesi
26. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Katkı Payının Süresinde Ödenmemesi
27. Borçlanma Sınırının Hatalı Hesaplanması
28. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi
29. Kamu Sermayeli Bankalar Dışındaki Bankalarda Hesap Açılması ve Kullanılması
30. İşçilere Yıllık 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması



## 1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

### 1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Menemen Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

## **1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları**

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Menemen Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkan vekili olmak üzere 31 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Menemen Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkan vekiline bağlı 24 adet birim

belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Etüd ve Proje Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Muhtarlık İşleri Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Ruhsat ve Denetim Müdürlüğü, Sağlık İşleri Müdürlüğü, Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü, Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü, Veteriner İşleri Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğü'dür. Başkanvekiline bağlı, memurlar arasından atanan 3 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından görevlendirilen 2 başkan yardımcısı bulunmaktadır. Belediyenin 24 adet hizmet birimi alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

**Tablo 1: Personel Durumu**

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	234	69
Sözleşmeli Personel	-	30
Kadrolu İşçi	-	-
Geçici İşçi	-	629
<b>Toplam</b>	<b>234</b>	<b>728</b>
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	<b>684</b>

Belediyenin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu toplam 2 adet şirket bulunmaktadır.

### 1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Menemen Belediyesi,

faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Menemen Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

**Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu**

EKod1	Giderin Türü	Geçen Yılda Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen Ödenek (TL)	Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri		74.375.000,00	7.261.500,00	4.435.000,00	77.201.500,00	66.119.675,19	11.081.824,81	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		19.749.000,00	1.517.000,00	9.440.000,00	11.826.000,00	11.456.703,18	369.296,82	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri		77.662.000,00	54.950.000,00	14.103.000,00	118.509.000,00	110.952.941,58	7.556.058,42	0,00
04	Faiz Giderleri		2.150.000,00	0,00	723.000,00	1.427.000,00	1.425.265,53	1.734,47	0,00
05	Cari Transferler		2.799.000,00	355.000,00	416.000,00	2.738.000,00	1.288.799,06	1.449.200,94	0,00
06	Sermaye Giderleri	2.132.000,00	49.144.000,00	1.966.000,00	13.088.000,00	40.154.000,00	38.147.124,59	2.006.875,41	0,00
07	Sermaye Transferleri		1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00
08	Borç Verme	-	-	-	-	-	-	-	0,00
09	Yedek Ödenek		24.800.000,00	0,00	23.844.500,00	955.500,00	0,00	955.500,00	0,00
<b>Toplam</b>		<b>2.132.000,00</b>	<b>250.680.000,00</b>	<b>66.049.500,00</b>	<b>66.049.500,00</b>	<b>252.812.000,00</b>	<b>229.390.509,13</b>	<b>23.421.490,87</b>	<b>0,00</b>

Menemen Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 250.680.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 2.132.000,00 TL ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 252.812.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 229.390.509,13TL Bütçe Gideri yapılmış, 23.421.490,87 TL ödenek iptal edilmiştir.

**Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu**

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	103.300.000,00	48.559.583,48	1.038.697,61	47.520.885,87	47
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	35.200.000,00	16.480.659,60	46.281,19	16.434.378,41	47
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	13.900.000,00	4.076.964,45	0,00	4.076.964,45	29
05- Diğer Gelirler	97.890.000,00	67.664.551,53	13.419,79	67.651.131,74	69
06- Sermaye Gelirleri	940.000,00	0,00	0,00	0,00	-
08-Alacaklardan Tahsilat					

09- Red ve İadeler	-550.000,00	0,00	0,00	0,00	-
<b>Toplam</b>	<b>250.680.000,00</b>	<b>136.781.759,06</b>	<b>1.098.398,59</b>	<b>135.683.360,47</b>	<b>54</b>

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 54 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%47), teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%47), alınan bağış ve yardımlar (%29) ve diğer gelirler (%69) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir. Sermaye gelirlerinde ise beklenenin aksine tahsilat gerçekleşmemiştir.

**Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu**

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	74.375.000,00	66.119.675,19	89
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	19.749.000,00	11.456.703,18	58
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	77.662.000,00	110.952.941,58	143
04- Faiz Gideri	2.150.000,00	1.425.265,53	66
05- Cari Transferler	2.799.000,00	1.288.799,06	46
06- Sermaye Giderleri	49.144.000,00	38.147.124,59	78
07- Sermaye Transferleri	1.000,00	0,00	0
08- Borç Verme	-	-	-
09- Yedek Ödenekler	24.800.000,00	0,00	0
<b>Toplam</b>	<b>250.680.000,00</b>	<b>229.390.509,13</b>	<b>92</b>

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 92 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mal ve Hizmet Alım giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar % 43 oranında aşılmıştır. Diğer tüm gider kalemleri beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

**Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri**

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	35.811.557,42	39.586.065,04	48.559.583,48	10,54	22,67
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	14.710.289,65	15.174.586,20	16.480.659,60	3,16	8,61
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	87.585,56	5.720.000,00	4.076.964,45	6.430,76	-28,72
Diğer Gelirler	52.653.003,95	55.775.083,14	67.664.551,53	5,93	21,32
Sermaye Gelirleri	-	-	-	-	-
<b>Toplam</b>	<b>103.262.436,58</b>	<b>116.255.734,38</b>	<b>136.781.759,06</b>	<b>12,58</b>	<b>17,66</b>

Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	190.575,29	111.250,58	1.098.398,59	-41,62	887,32
<b>Net Toplam</b>	<b>103.071.861,29</b>	<b>116.144.483,80</b>	<b>135.683.360,47</b>	12,68	16,82

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 19.538.876,67 TL'lik (%16,82) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardımlarda 1.643.035,55 TL (%28,72) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 8.973.518,44 TL (%22,67), diğer gelirlerde 11.889.468,39 TL (%21,32) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki 1.306.073,40 TL (%8,61) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

**Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri**

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	47.127.855,16	68.158.209,55	66.119.675,19	44,62	-2,99
SGK Devlet Prim Giderleri	8.646.214,80	12.808.377,99	11.456.703,18	48,14	-10,55
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	44.166.217,31	67.633.045,51	110.952.941,58	53,13	64,05
Faiz Giderleri	1.806.639,57	3.726.861,73	1.425.265,53	106,29	-61,76
Cari Transferler	2.930.520,43	1.885.846,00	1.288.799,06	-35,65	-31,66
Sermaye Giderleri	23.311.695,90	28.869.542,23	38.147.124,59	23,84	32,14
Sermaye Transferleri	0	0	0	-	-
<b>Toplam</b>	<b>127.989.143,17</b>	<b>183.081.883,01</b>	<b>229.390.509,13</b>	43,04	25,29

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 46.308.626,12 TL (%25,29) azalmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında sermaye giderlerinin 9.277.582,36 TL (%32,14), mal ve hizmet alım giderlerinin ise 43.319.896,07 TL (%64,05) arttığı görülmüştür. Personel giderlerinin 2.038.534,36 TL (%2,99) azaldığı, personel harcaması niteliğinde olan sosyal güvenlik kurumu devlet prim giderlerinin ise 1.351.674,81 TL (%10,55) azaldığı görülmüştür. Faiz giderlerinde 2.301.596,20 TL (%61,76) ve cari transferlerde 597.046,94 TL (%31,66) tutarında bir azalış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 214.653.058,38 TL, Faaliyet Geliri 155.276.870,39 TL olup Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu ise 59.376.187,99 TL olarak gerçekleşmiştir.

Menemen Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

**Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler**

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Meta-Su İnşaat Taşımacılık Unlu Mamuller Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti	10.000,00	9.950,00	99,5
2	MENAŞ Organizasyon İnşaat Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	50.000,00	50.000,00	100

#### 1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Menemen Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

## **2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU**

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların



önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

### **3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU**

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

### **4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI**

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

## 5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Menemen Belediyesinde iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda belirtilmiştir.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça belirlenip yazılı hale getirilmemiştir.

Birimlere ait iş akış süreçleri belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler ile yetkiler ve yetki devrinin sınırları yazılı olarak belirlenmemiştir.

Stratejik plan, idarenin paydaş görüşleri alınarak birimlerinin ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun bir şekilde hazırlanmış ve idarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı oluşturulmuştur.

İdare kendi kurumsal risklerini ve iç kontrol risklerini belirlememiştir.

Mevzuatın öngördüğü şekilde Ön Mali Kontrol sistemi kurulmamıştır. İç denetim birimi kurulmamıştır. İdarenin norm kadro cetvelinde 2 adet iç denetçi kadrosu ihdas edilmesine rağmen iç denetçi ataması yapılmamıştır.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistem bulunmaktadır. OLGU sistemi ile ihtiyaç duyulan raporlar ve analizler yapılmaktadır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve Belediye web sitesinden duyurulmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmemiştir. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

## **6. DENETİM GÖRÜŞÜ**

Menemen Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

## **7. DENETİM BULGULARI**

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

### **A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR**

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

**BULGU 1: Belediyenin Ortak Olduğu Şirketlerin Bilançolarında Yer Alan Belediyeye Ait Sermaye Tutarları ile Belediyenin Bilançosunda Yer Alan Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı Tutarlarının Farklı Olması**

Belediyenin ortağı olduğu şirketlerin bilançolarında yer alan Belediyeye ait sermaye tutarları ile Belediyenin bilançosunda yer alan 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı tutarlarının birbirine eşit olmadığı görülmüştür.

27.05.2016 tarihli ve 29724 Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 241-Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı ile ilgili olarak “*Hesaba ilişkin işlemler*” başlıklı 182’nci maddesinde,

“(1) *Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.*

*a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse aynı sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya aynı sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir.*

...” ifadesi yer almaktadır.

Yapılan incelemeler sonucunda belediyenin 2020 yılı kesin mizanında 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 3.208.227,57 TL olarak yer alırken, Belediyenin ortağı olduğu ya da iştirak ettiği şirketlerin 31.12.2020 tarihi itibarıyla Belediyeye ait sermaye tutarlarının toplamı 59.950,00 TL’dir. Aradaki fark 3.148.277,57 TL’dir. Bu itibarla, 2020 yılı bilançosunda 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 500-Net Değer Hesabında 3.148.277,57 TL tutarında hataya sebebiyet verilmiştir.

241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabındaki tutar ile Belediyenin ortağı olduğu şirketlerin bilançolarında yer alan belediyeye ait sermaye tutarlarının uygunluğu sağlanmalıdır.

**BULGU 2: Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması**

Belediye adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespitinin yapılmadığı ve ilgili muhasebe hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ncü maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ncü maddelerine dayanılarak Maliye Bakanlığınca hazırlanan “*Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik*” 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Yönetmelik'in “*Kayıt ve kontrol işlemleri*” başlıklı 5'inci maddesinde, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir. Ancak bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

17.03.2017 tarih ve 30010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “*Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*” ile söz konusu Yönetmelik'te değişiklik yapılmıştır. Buna göre kurumların, 31.12.2017 tarihine kadar taşınmazların fiili envanterini kural olarak maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara almaları gerekmektedir.

Yönetmelik'e göre, taşınmazların rayiç değerinin; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, taşınmazların kayıtlara alınan değerinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenmesi gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre, maddi duran varlıklar hakkında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümleri ile bu maddede geçen hükümlere göre işlem yapılmaktadır. Maddeye göre, edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınması, bu Yönetmelik'in yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olup hesaplarda yer almayan maddi duran varlıklardan envanter ve değerlemesi yapılanların ise muhasebe birimlerince ilgili maddi duran varlık hesabı ve net değer hesabına kaydedilmek suretiyle hesaplara alınması gerekmektedir. Diğer taraftan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 08.01.2018 tarihli ve 2018/11321 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Yönetmelik ile değiştirilen ve 01.01.2018 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe giren “*Maddi duran varlıkların kayıt değerleri*” başlıklı 26'ncü maddesine göre, gerek

yatırım ve gerekse kullanım amacıyla edinilen maddi duran varlıkların maliyet bedeliyle muhasebeleştirilmesi, herhangi bir maliyet yüklenilmeksizin edinilen maddi duran varlıkların ise gerçeğe uygun değeriyle muhasebeleştirilmesi, varlığın gerçeğe uygun değeri bilinmiyorsa idarece tespit edilen değerinin esas alınması gerekmektedir.

Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre gerçeğe uygun değer, piyasa koşullarında muvazaasız bir işlemde bilgili ve istekli taraflar arasında bir varlığın el değiştirmesi veya bir borcun ödenmesi için belirlenen tutarı ifade etmektedir.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine göre, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların rayiç değerlerinin belirlenerek ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilmesi gerekmektedir.

Belediyeye ait taşınmazların rayiç değer tespitleri yapılmamış ve muhasebe kayıtlarına alınmamıştır. Belirtilen nedenlerle de mali tablolarda 250 Arsa ve Araziler, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ve 252 Binalar Hesaplarında eksik bilgi oluşmasına neden olunmuştur. Söz konusu tespit 2019 yılı Düzenlilik Denetim raporunda yer almasına rağmen herhangi bir düzeltme işlemi yapılmamıştır.

Taşınmazlara ilişkin değer tespitlerinin yapılarak ilgili muhasebe kayıtlarına aktarılması gerekmektedir.

## **B. DİĞER BULGULAR**

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

### **BULGU 1: Vizesiz ve Mevzuatta Öngörülen Süreden ve Sayıdan Fazla Geçici İşçi Çalıştırılması**

Belediyede yıllar itibariyle istihdam edilen geçici işçiler için geçici iş pozisyon vizesinin alınmadığı ve bu işçilerin altı aydan az süreyle çalıştırılması gerekirken sürekli olarak çalıştırıldığı ve mevzuatla belirlenen sınırın üstünde geçici işçi çalıştırıldığı görülmüştür.

5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "*Geçici İş Pozisyonlarında İşçi Çalıştırılması*" başlıklı 3'üncü maddesinde,

*“(1) Bu Kanun’un yayımı tarihinden itibaren 1 inci madde kapsamındaki idare, kurum ve kuruluşlarda geçici iş pozisyonlarında işçi çalıştırılmaz.*

*(2) Ancak mevsimlik ve kampanya işleri ile orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde bir malî yılda 6 aydan az olmak üzere vize edilecek geçici iş pozisyonlarında işçi çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak işçiler için her malî yılda;*

...

*c) Belediyeler ile bunların müessese ve işletmelerinde (Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan şirketler hariç) ve mahallî idare birliklerinde, Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik’in 24 üncü maddesi çerçevesinde yetkili meclislerinden, geçici iş pozisyon vizesi alınması zorunludur. Söz konusu vize işlemi yapılmaksızın geçici işçi çalıştırılmaz ve herhangi bir ödeme yapılamaz”,*

22.02.2007 gün ve 26442 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik’in “Geçici işçiler” başlıklı 24’üncü maddesinde,

*“(1) (Değişik:RG-12/1/2008-26754) Belediyeler ve mahalli idare birliklerinde kullanılacak geçici iş pozisyonları bu kurum ve kuruluşlar için norm kadro standartları cetvellerinde belirlenen memur norm kadro standardı toplamının yüzde yirmisini geçmemek üzere bulunacak sayının yuvarlanması ve tam yıl esasına göre hesaplanması sonucu adam/ay sayısına göre meclis tarafından yıllık olarak belirlenir. Oranların hesaplanmasında sonucun tam sayı çıkmaması durumunda bulunan rakam kendinden büyük en yakın tam sayıya yuvarlanarak geçici iş pozisyonu sayısı tespit edilir.*

*(2) (E) grubu belediye bağlı kuruluşlarında kullanılacak geçici iş pozisyonları bu kuruluşlar için norm kadro standartları cetvellerinde belirlenen memur norm kadro standardı toplamının (Değişik ibare:RG-10/4/2014-28968) yüzde yirmisini geçemez.”*

düzenlemeleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere belediyeler çalışma süreleri bir mali yılda altı aydan az olmak üzere geçici işçi çalıştırabilir. Çalıştırılacak geçici işçi sayısı norm kadro standartları cetvellerinde belirlenen memur norm kadro standardının yüzde yirmisini geçemeyecektir. Geçici işçi çalıştırabilmesi için belediyelerin kendi

meclislerinden geçici iş pozisyon vizesi alması gerekmektedir. Söz konusu vize işlemi yapılmadan geçici işçi çalıştırılmaz ve bu kişilere herhangi bir ödeme yapılamaz.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'te Menemen Belediyesi için öngörülen memur kadro sayısı 429, sürekli işçi sayısı 214 olarak belirlenmiştir. 2020 yılı sonu itibariyle Belediyede çalışan sürekli işçi bulunmazken, süreklilik kazanan geçici işçi sayısı toplamı 627 adettir. Belediyenin geçici işçi pozisyonunda çalıştırabileceği kişi sayısı  $429 \times \%20 = 86$ 'dır. Mevzuata aykırı bu uygulamanın fiili olarak sürdürülmesi mümkün değildir. Mevzuata aykırı işlem yapan kamu görevlilerinin sorumlulukları bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında, olayın süreci anlatılmış, geçmiş tarihlerde iş sözleşmelerinin belirsiz süreli yapıldığından İş Mahkemelerine açılan işe iade davalarında işten çıkarılan işçilerin işe iade davalarını kazandıkları, idari işleyişin dayanağı olan mevzuatlar ile yargı kararları arasında farklılık olması nedeniyle işlem tesis edilmesinde zorluklar yaşandığı ifade edilmiştir.

İdare kişi bazında değil, belirtilen mevzuat hükümlerini dikkate alarak yapacağı çalışmada esasları da objektif olarak belirleyerek geçici işçi pozisyonunda çalıştırabilecek işçileri belirlemeli ve belirlenen sayının üzerinde geçici işçi çalıştırılmamalıdır.

Geçici işçi pozisyonunda çalıştırılan kişilerle ilgili olarak 5620 sayılı Kanun ile Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'in 24'üncü madde hükümlerine göre işlem yapılması gerekir.

## **BULGU 2: Belediye Şirketinden İstihdam Edilen İşçilerin Zabıta Olarak Görevlendirilmesi**

META-SU Ltd. Şti.'nde işçi olarak istihdam edilen 39 personelin Menemen Belediyesi tarafından hizmet alımı suretiyle zabıta olarak görevlendirildiği anlaşılmıştır.

Anayasa'nın 128'nci maddesinde; genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerden asli ve sürekli nitelik taşıyanların, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle gördürüleceği belirtilmiş olup, Belediyelerin sunmuş olduğu zabıta hizmetlerinin de, bu nitelikte olduğu aşikârdır.

Zabıta teşkilatının amacı ve mevzuatta belirtilen görevleri dikkate alındığında, kamu güvenliğine katkı sağlamak gibi bir vazifesinin de bulunduğu, bu nedenle idari kolluk görev ve



yetkisi olduğu da görülmektedir. Bundan dolayı, zabıta teşkilatında görev yapanların mesleğe kabulü, atamaları, görevde yükselmeleri gibi hususlar Belediye Zabıta Yönetmeliği'nde düzenlenmiş olup, belediye şirketinde istihdam edilen işçilerin fiilen zabıta olarak görev yapmalarında açıkça mevzuata aykırılık bulunmaktadır.

Bu hususta; 11.09.2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2019/27 Esas, 2019/56 Karar Sayılı ve 26/06/2019 tarihli Anayasa Mahkemesi Kararı'nda da;

*“... genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli bir görev niteliği taşıyan itfaiye hizmetinin Anayasa'nın 128. Maddesi uyarınca kamu görevlileri eliyle yürütülmesi zorunlu olup devletin söz konusu görevi ifa ederken anılan kamu hizmetini kamu görevlisi olmayan kişilere gördürmesine yol açacak düzenleme yapılabilmesi mümkün değildir.”* denilmektedir.

Zabıta teşkilatında olduğu gibi; atama, mesleğe kabul, görevde yükselme gibi hususların ayrıca yönetmelikle düzenlendiği itfaiye hizmetlerinde de bu durum aynen geçerli olup, bu hizmetlerin dışardan hizmet alımı suretiyle gerçekleştirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Buradan da anlaşılacağı üzere, itfaiye birimi gibi zabıta biriminde de kendi yönetmelikleri gereğince mesleğe kabul edilen; asli görevi olan bu hizmetleri sürekli olarak yürütmekle görevlendirilen personel istihdam edilmektedir. Bunun haricinde; belediyenin kendi şirketinde istihdam ettiği; asli görevi zabıta hizmetleri olmayan ve Belediye Zabıta Yönetmeliği'nde öngörülen şartlara tabi tutulmamış personeli hizmet alımı suretiyle zabıta olarak görevlendirebilmesi mümkün olmadığı gibi, idari kolluk yetkilerinin kullanılmasında da bazı sıkıntılara yol açacaktır. (Bu personelin ceza tutanağı düzenlemesinin hukuksuz olması gibi)

Anayasanın 128'nci maddesine göre, genel idare esaslarına göre yürütülen ve süreklilik arz eden zabıta hizmetlerini yürütecek kamu görevlileri Belediye Zabıta Yönetmeliği'ne göre istihdam edilen personel olabileceğinden, bu hizmetlerin ilgili kişilerce verilmesi sağlanmalı, zabıta biriminin personel ihtiyacının giderilmesinde de Belediye Zabıta Yönetmeliği'nde belirlenen sürecin işletilmesi sağlanmalıdır.

### **BULGU 3: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması**

İşçilerin yıllık izinlerinin Kanuna uygun şekilde kullanılmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiş, 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

4857 sayılı Kanun'un 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu hükmüne göre yıllık iznin kullandırılması gerekir. Nitekim 4857 sayılı Kanun'un "*Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık*" başlıklı 103'üncü maddesinde, "*Yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56 ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57 nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59 uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60 ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için beşyüzonbir Türk Lirası idari para cezası verilir.*" düzenlemesi mevcuttur.

Bu düzenlemelere göre işçi yıllık izin hakkından feragat edemez. İşçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği izin alacağı ücrete dönüşmektedir. Ödeme de son ücret üzerinden yapılacağından işçinin eline çok yüksek bir miktar geçebilmektedir. Kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi işçilerin izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. Ancak kurum veya birim yetkililerin buna izin vermemesi, Anayasal bir hak olan iznin işçilere kullandırılması gerekir. Zira iznin kullandırılmaması nedeniyle idare 4857 sayılı Kanun'un 103'üncü maddesine göre idari para cezasına muhatap olabilecektir. Diğer taraftan birikmiş izin alacaklarının ücrete dönüşmesi halinde kurum yüksek miktarlarda ödeme yapmakla karşı karşıya kalabilmektedir. Yapılan incelemede işçilerin önceki yıllardan bu güne kadar kullanılmayan izinlerinin olduğu anlaşılmıştır.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca işçilere yıllık izinlerin Kanun'un öngördüğü şekilde verilmesi ve birikmiş izinlerin kullanılması sağlanmalıdır.

#### **BULGU 4: Mevzuata Aykırı Şekilde Doğrudan Temin Yöntemi ile Personel Hizmet Alımı Yapılması**

Menemen Belediyesi'nde mevzuata aykırı olarak doğrudan temin ile personel istihdam edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde, "5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri (MİT Müsteşarlığı hariç) ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı listede yer alan idarelerin merkez ve taşra teşkilatları, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumu, fon, kefalet sandığı, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü, mahalli idare ve şirket bütçelerinden veya döner sermaye bütçelerinden, anılan liste kapsamındaki diğer idareler için ise kendi bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz.

Bu bendin uygulanmasında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; bu Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu ve niteliği gereği süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımlarını ifade eder. Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir. Hizmet alım sözleşmesi kapsamında niteliği birbirinden farklı hizmet türlerinin bulunması halinde personel çalıştırılmasına dayalı olup olmama yönünden yapılacak değerlendirme her hizmet türü için ayrı ayrı yapılır. Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilmez",

696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun

Hükmünde Kararname'nin 126'ncı maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek 20'nci maddesinde, "İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir.

*Bu madde kapsamındaki şirketler hakkında 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda belirtilen özel şartlara ilişkin hükümler uygulanmaz.*

*Bu madde kapsamındaki şirketlerde işçilerin işe alımı, işçilere ilişkin personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınırları, ilk defa alınacak işçilere ilişkin belirlenecek ölçütleri esas alarak yıllık sınırlamaları ve bu kapsamdaki alımlar ile harcamaları izlemeye ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşleri ve İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir."*

hükmü yer almaktadır.

2018/11608 İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararın 6'ncı maddesinde de, "İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebilir.

(2) Belediye veya bağlı kuruluşlarından birinin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerden; aynı belediye veya bağlı kuruluşları tarafından da ortaklık oranlarına bakılmaksızın doğrudan hizmet alımı yapılması mümkündür.

(3) Bu kapsamda yapılacak personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin bedelinin tespitinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin tespitine ilişkin hükümlerine uyulması zorunludur. Bu Usul ve Esaslarda düzenlenmeyen hususlarda Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

(4) Bu kapsamdaki hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanması

*zorunludur”* denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediyenin kendi şirketi dışında başka bir şirketten personele dayalı hizmet alımı yapamayacağı anlaşılmaktadır. Kamuoyunda “taşerondan kadroya geçiş” olarak anılan uygulamanın temelini oluşturan bu mevzuat hükümleri ile kanun koyucu tarafından idarelere bundan sonraki süreçte personele dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapmaması gerektiğini ifade edilmiştir.

Belediye hesabının incelenmesinde, 2017 yılsonu itibarıyla belediyenin kendi şirketi olan META-SU’dan doğrudan temin yöntemi ile personel temin ettiği, META-SU şirketinin mali durumu sebebiyle ihaleye giremeyeceğinden personele dayalı hizmet alımı ihalesi yapılmadığı, alımların sürekli olarak o tarihten bu yana doğrudan temin yöntemiyle META-SU aracılığıyla gördürüldüğü, 2018 yılı başında mevzuat gereği uygulanması gereken taşerondan kadroya geçişin uygulanmadığı, doğrudan temin ile personel temininin devam ettiği görülmüştür. Ayrıca yapılan araştırma sonucunda Belediye ile şirketi META-SU arasında personel alımına ilişkin yazılı bir sözleşme veya protokol bulunmadığı, kimin ne kadar ücret alacağı yazılı olarak önceden belirlenmediği, ücretlerin belirli bir kritere bağlı olmadan olarak belirlendiği tespit edilmiştir. Söz konusu uygulama yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. Mevzuata aykırı bu uygulamanın fiili olarak sürdürülmesi mümkün değildir. Personele dayalı hizmet ihalesi yapmayan kamu görevlilerinin sorumlulukları bulunmaktadır. 696 sayılı KHK yürürlüğe girmeden önce personele dayalı hizmet ihalesi yapılamadığından dolayı 606 sayılı KHK gereği geçiş işlemi de yapılmamıştır/yapılamamıştır. Bu yolla çalışan işçilerin ne kadar ücret alacağını belli olmadığı, ücretlerin bir ölçüye bağlı olmaksızın belirlendiği ve bu ücretlerinde belediye bütçesinden şirkete ödendiği göz önüne alındığında bu konuda hukuki düzenlemelerin gerektiği açıktır.

Belediyenin hizmetleri görebilmesi için belirli sayıda kişiyi çalıştıracığı, personele dayalı hizmet ihalesi yapamayacağı ve 696 KHK’ye göre işlem tesisi de mümkün olmadığına göre çözüm olarak gerek Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından gerekse de Çevre ve Şehircilik Bakanlığından görüş sorularak hangi pozisyonda ne kadar ücret ödeneceği, kaç kişi olacağı gibi hususlara göre işlem yapılmasının uygun bir çözüm olabileceği anlaşılmaktadır.

Söz konusu tespit 2019 yılı Düzenlilik Denetim raporunda yer almasına rağmen herhangi bir işlem tesis edilmemiştir. Mevcut uygulamaya devam edilmiştir.

Mevcut uygulamanın fiili olarak sürdürülmesinin mümkün olmadığı ve keyfi uygulamalara sebep olduğu dikkate alınarak Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan alınacak görüşlere göre işlem tesis edilmesi ve mevzuata aykırı işleme neden olanlar hakkında gerekli idari ve hukuki sürecin işletilmesi gerekmektedir.

#### **BULGU 5: Personel Giderinin Mevzuatta Belirtilen Sınırı Aşmasına Rağmen Personel Alımına Devam Edilmesi**

Menemen Belediyesinde personel giderleri toplamının mevzuatla belirlenen sınıra ulaşmasına rağmen yeni personel alımına devam edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Norm kadro ve personel istihdamı*" başlıklı 49'uncu maddesinin sekizinci fıkrasında; "*Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde kırk olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamaz. Yeni personel alımı nedeniyle bu oranın aşılması sebebiyle oluşacak kamu zararı, zararın olduğu tarihten itibaren hesaplanacak kanunî faiziyle birlikte belediye başkanından tahsil edilir. Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir*" denilmiştir.

22.02.2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'in "*Kadroların kullanımı*" başlıklı 14'üncü maddesinde;

*"Belediye ve mahalli idare birlikleri, bu Yönetmeliğe uygun olarak ihdas edilecek kadro ve pozisyonların kullanımında, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49 uncu maddesinin sekizinci fıkrasını göz önünde bulundurmak zorundadırlar"* hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlere göre Belediyenin yeni personel alımı nedeniyle personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılamayacaktır. Ancak yapılan incelemede; Menemen Belediyesinin 2017 yılı hesabı Sayıştay Denetimi sırasında söz konusu tespitten belediye başkanı ve birim personellerinin haberdar olmalarına rağmen 2020 yılına kadar olan süreçte Belediyenin personel alımına devam ettiği görülmüştür. 2019 yılı Düzenlilik Denetimi

kapsamında yapılan inceleme sonucunda 2018 ve 2019 yıllarında da personel giderlerinin belirlenen oranların altına inmemesine rağmen personel alımına devam edildiği tespit edilmiş ve belediye bu konuda bilgilendirilmiştir. Ancak 2020 yılı hesabının incelenmesi sırasında mevzuatla belirlenen üst sınırın üzerinde olunmasına rağmen personel alımına devam edilmiştir. Mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere personel giderlerinin belirlenen üst sınırın üzerinde iken personel alımı sebebiyle oluşacak kamu zararında idarenin üst yöneticisi olan Belediye Başkanının sorumluluğu bulunmaktadır.

Kamu idaresi cevabında personel alınması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığında 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun geçici 1'inci maddesi gereğince gerekli izinlerin alındığını ve buna müteakip personel alımının gerçekleştiğini ifade etmiştir. Ancak geçici madde hükmünde Kanun'un yayım tarihi olan 13.07.2005 tarihindeki personel giderlerinin Kanun'un 49'uncu maddede belirtilen oranları aşan belediyeler için getirilmiş bir düzenleme olduğu açıktır. Söz konusu madde hükmüne dayanılarak 2020 yılında izin alınıp personel istihdam edilmesi hem getirilen düzenlemenin amacına hem de Kanun'un 49'uncu maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak, belediyelerin yıllık personel giderlerinin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde otuzunu aşması durumunda söz konusu giderlerin belirlenen sınırın altına ininceye kadar belediyeler tarafından yeni personel alımı yapılmaması gerekir.

#### **BULGU 6: Şirket İşçilerine Ödenen Kıdem Tazminatları Tutarları İçin Sorumluluğu Bulunan Alt İşverenlere Rücu Edilmemesi**

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca idarede personele dayalı hizmet alımları kapsamında olup doğrudan temin usulüyle temin edilen belediye şirket işçilerinin iş sözleşmesinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermesi sonucu idare tarafından ödenen kıdem tazminatı için müteselsil sorumluluk gereği alt işveren olan belediye şirketine rücu işleminin yapılmadığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 2'nci maddesinin yedinci fıkrasında asıl işveren-alt işveren bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişki olarak tanımlanmış ve asıl işverenin,

alt işveren işçilerine karşı o işyeriyle ilgili olarak 4857 sayılı Kanun'dan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işverenle birlikte (müteselsil) sorumlu olduğu, aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında ise, 4734 sayılı Kanun veya diğer kanun hükümleri çerçevesinde hizmet alımı amacıyla sözleşme yapan kamu işverenlerinin kanuna veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesine dayanılarak kurulan kamu kurum ve kuruluşları ile bunların doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin en az yüzde ellisine sahip ortaklıklar olduğu belirtilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde öngörülen müteselsil sorumluluk kamu (asıl) işvereni, alt işverenin işçilerine karşı o işyeriyle ilgili olarak Kanun'dan, iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumlu olup, işçilik alacağı olan kıdem tazminatı da bu kapsamda bulunmaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 167'nci maddesinde, aksi kararlaştırılmadıkça veya borçlular arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinden anlaşılmadıkça borçlulardan her birinin alacaklıya yapılan ifadan birbirlerine karşı eşit paylarla sorumlu olacakları, kendisine düşen paydan fazla ifade bulunan borçlunun ödediği fazla miktarı diğer borçlulardan isteyebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu düzenleme ışığında asıl işveren, işçiye fazladan yaptığı ödeme kadar alt işverene karşı rücu hakkı elde edecektir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "*Bazı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların kıdem tazminatı*" başlıklı 112'nci maddesinde,

*"...(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/8 md.) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları;*

*a) Alt işverenlerinin değişip değişmediğine bakılmaksızın aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Bunlardan son alt işverenleri ile yapılmış olan iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanların kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından,*

*b) Aynı alt işveren tarafından ve aynı iş sözleşmesi çerçevesinde farklı kamu kurum veya kuruluşlarında çalıştırılmış olan işçilerden iş sözleşmeleri 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14'üncü*



*maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında farklı kamu kurum ve kuruluşuna ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı esas alınarak çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından, işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenir.*

...

*(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/8 md.) İkinci fıkranın (b) bendi veya üçüncü fıkra uyarınca farklı kamu kurum veya kuruluşlarına ait işyerlerinde geçen hizmet sürelerinin toplamı üzerinden kıdem tazminatı ödenmesi hâlinde, kıdem tazminatı ödemesini gerçekleştiren son kamu kurum veya kuruluşu, ödenen kıdem tazminatı tutarının diğer kamu kurum veya kuruluşlarında geçen hizmet süresine ilişkin kısmını ilgili kamu kurum veya kuruluşundan tahsil eder. Ancak, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri arasında bu fıkra hükümlerine göre bir tahsil işlemi yapılmaz.”*

denilmiş ve 08.02.2015 gün ve 29261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik yürürlüğe girmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı, Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde düzenlenmiştir. Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihalelerinin kapsamı ve içeriği ile ilgili 4734 sayılı Kanun'un 53'üncü maddesinde verilen yetkiye dayanılarak Kamu İhale Kurumu tarafından Kamu İhale Genel Tebliği'nde de ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir. 07.06.2014 tarihli ve 29023 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'le değişik 78.1'inci maddesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımının, ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dâhil işçilik giderinden oluşan hizmet alımlarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında kamu işverenlerinin kıdem tazminatından sorumluluğu ile ilgili olarak 11.09.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6552 sayılı Kanun'un 8'inci maddesiyle 4857 sayılı Kanun'un 112'nci maddesine eklenen ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarda, Kanun kapsamında yer alan işçilerin iş sözleşmesinin kıdem tazminatına

hak kazanacak şekilde sona ermesi hâlinde işçilerin kıdem tazminatlarının çalıştırıldığı son kamu kurum veya kuruluşu tarafından ödeneğın yeterli olup olmadığına bakılmaksızın doğrudan işçinin banka hesabına ödeneceğı belirtilmiştir. Bu düzenleme sonucu 25.10.2014 tarihli ve 29156 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ve 11.09.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yürürlüğe giren Kamu İhale Genel Tebliğı’nde Değışiklik Yapılmasına Dair Tebliğ’in 2’nci maddesiyle Kamu İhale Genel Tebliğı’nin 78.30’uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “...kıdem ve ihbar tazminatları,...” ibaresi madde metninden çıkarılmak suretiyle personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinde teklif bedellerinin bileşenlerden olan sözleşme giderleri ve genel giderler kapsamında kıdem ve ihbar tazminatları çıkarılmıştır.

Belirtilen kurallara istinaden oluşan uyuşmazlıklar hakkında verilen Yargıtay kararlarında, Kanun’un 112’nci maddesinde yapılan değışikliğin kamu kurumları açısından kıdem tazminatından sorumluluğun yalnızca son işveren kamu kurumuyla sınırlandırılıp sınırlandırılmadığı hususuyla ilgili olduğu, kamu ihale mevzuatına tabi alt işverenlik sözleşmeleri kapsamında çalışanların kıdem tazminatının salt son kamu kurumunda ödeneğının öngörülmesinin kamu işverenlerinin alt işverenlere rücu hakkını ortadan kaldırmayacağı belirtilmiştir.

22.02.2019 tarih ve 30694 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değışiklik Yapılmasına Dair Kanun’un,

11’inci maddesiyle 4857 sayılı İş Kanunu’nun 112’nci maddesine eklenen altıncı fıkrasında,

*“ (Ek fıkra: 21/2/2019-7166/11 md.) 4734 sayılı Kanun’un 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilere, 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan ihale sözleşmeleri kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde 11/9/2014 tarihinden sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemişse alt işverenlere rücu edilmez.”*

Aynı Kanun’un 12’nci maddesiyle 4857 sayılı Kanun’a eklenen geçici 9’uncu maddesinde,

*“Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla kamu kurum veya kuruluşları tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütölen davalarda, 112’nci maddenin altıncı fıkrası kapsamında*

*rücu edilmeyecek kısmı için ihtilafın esası hakkında karar verilmesine yer olmadığına hükmedilir, yargulama gideri ve vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. İcra takiplerinde rücu edilmeyecek kısma ilişkin olarak harç alınmaksızın düşme kararı verilir, takip giderleri ile vekâlet ücreti taraflar üzerinde bırakılır. Ancak, bu kapsamda alt işverene rücu edilerek takip ve tahsil edilmiş olan tutarlar, alt işverenler lehine hiçbir şekilde alacak hakkı doğurmaz ve tahsil edilmiş tutarlar iade edilmez.”*

düzenlemesi yapılmış, itiraz yoluna başvuran Mahkemelerin 4857 sayılı Kanun'un 112'nci maddesinin altıncı fıkrası ile aynı Kanun'un geçici 9'uncu maddesinin iptal talebini görüşen Anayasa Mahkemesi 15.10.2019 tarih ve 30919 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Esas:2019/42, Karar:2019/73 sayılı kararıyla,

*“...31. Bu itibarla kamuda 11/9/2014 tarihinden sonra imzalanan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmesine taraf olan alt yüklenicilere karşı sözleşmede açık hüküm bulunması dışında rücu yolunun kapatılması ve bu kapsamdaki derdest davaların sonlandırılmasını öngören itiraz konusu kuralların bu kesimdeki alt işverenler yönünden farklı bir uygulama getirmesinin nesnel ve makul bir temele dayalı olduğu söylenemez. Bu nedenle itiraz konusu kurallarla getirilen farklı düzenleme eşitlik ilkesine aykırıdır.*

*32. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır. İptalleri gerekir.”*

denilerek söz konusu düzenlemeler iptal edilmiştir.

7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 11'inci maddesiyle 4857 sayılı İş Kanunu'nun 112'nci maddesine eklenen altıncı fıkrası ile 12'nci maddesiyle 4857 sayılı Kanun'a eklenen geçici 9'uncu maddesinde, 11.09.2014 tarihinden sonra 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan işçilerden bu tarihten sonra geçen süreye ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan kıdem tazminatı ödemeleri için sözleşmesinde kıdem tazminatı ödemesinden ötürü alt işverene rücu edileceğine dair açık bir hükme yer verilmemesi durumunda alt işverenlere rücu edilmemesinin ve bu kapsamda çalıştırılan işçilere ödenen kıdem tazminatlarının 11.09.2014 tarihinden sonraki kısmı için kamu kurum veya kuruluşları olan asıl işverenler tarafından alt işverene rücu edilmek üzere yürütülen davalara devam olunmaması amaçlanmıştır.

Uygulamada adli yargı mercilerinin, kamu işverenlerinin, kıdem tazminatından müstakil olarak sorumlu olmadığı, bu konuda alt işverenlere rücu edebileceğine ilişkin kararlar vermesi nedeniyle 7166 sayılı Kanun'la yapılan düzenlemeler Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir.

İdarede personele dayalı hizmet alımları kapsamında çalıştırılan ve daha sonra 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belediye şirket işçisi olarak çalışan kişilerin iş sözleşmesinin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona erdiği durumlarda, işçilere idare tarafından ödenen kıdem tazminatı tutarının alt işverenlere rücu edilmediği görülmüştür.

Asıl-alt işveren ilişkisinde 4857 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde, asıl işverenin alt işveren işçisinin Kanun'dan sözleşmeden ve toplu iş sözleşmesinden doğan haklarıyla ilgili olarak alt işverenle birlikte sorumlu oldukları belirtilmiş, 6098 sayılı Kanun'un 167'nci maddesinde, Kanun'da belirtilen durumlar dışında kendisine düşen paydan fazla ödemede bulunan asıl işverenin bu kapsamda alt işveren işçisine yaptığı kıdem tazminatı ödemeleriyle ilgili olarak alt işverene rücu edebileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer alan Kanun maddeleri esas alındığında, 15.10.2019 tarihinden sonra belediye şirket işçisi olan kişi için kurum tarafından ödenen kıdem tazminatının, alt işveren olan şirkete/şirketlere süreleriyle ilgili olarak öncelikle yazılı talepte bulunulması, ödeme olmaması durumunda alt işverende/işverenlerde çalıştığı süre ile orantılı olarak her bir şirket için rücu davası açılması gerekir. Kıdem tazminatının nihai yükümlüsünün alt işveren olduğu unutulmamalıdır. Mevzuatla idareye kıdem tazminatı ödeme yükümlülüğü getirilmesi işçi alacağının garanti altına alınması olup, bu durum kıdem tazminatının asıl yükümlüsü olan alt işverenin sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır. İdarenin müteselsil sorumlu olması ödenen kıdem tazminatının asıl işveren üzerinde kalmasına neden olmamalıdır.

Asıl işveren olan idarenin alt işveren işçilerine karşı 4857 sayılı Kanun ve iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte (müteselsilen) sorumlu olması, işçi alacağının güvence altına alınması ve işçiye kolaylık sağlanması amacıyla yapıldığı ve kamu işverenlerinin alt işverenlere rücu hakkını ortadan kaldırmadığı ve asıl ve alt işveren arasındaki ilişkide 6098 sayılı Kanun'un uygulanması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, 15.10.2019-31.12.2020 tarihleri arasında işten ayrılan toplam 22 kişiye kıdem tazminatı ödemesi gerçekleştirildiği, ödemenin yapılmasına müteakip gerekli rücu işleminin yapılmadığı anlaşılmıştır.

İdarenin 15.10.2019 tarihinden sonra ödediği kıdem tazminatı tutarını, işçinin her bir alt işveren nezdinde geçen dönemi ile sınırlı olması kaydıyla, öncelikle alt işverenlerden bir yazıyla istemesi ve kıdem tazminatı tutarlarının alt işverenler tarafından ödenmemesi durumunda ise ödenen tutarların rücuen tahsili için adli sürecin işletilmesi gerekir.

#### **BULGU 7: Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Olmayan ve Kanuna Aykırı Hükümlerin Konulması**

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu ile 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'a aykırılık oluşturan hükümlerin konulduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kanun'un "*Mahalli İdarelerde Sözleşme imzalanması*" başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasında, "*27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir.*" denilmektedir. Bu düzenlemeye göre imzalanacak toplu sözleşme sosyal denge ödemesi ile ilgili olmalıdır. Sosyal denge ödemesini ilgilendirmeyen hükümler toplu sözleşmenin konusu değildir. Ayrıca 4736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde, belediyeler tarafından üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Belediye ile Tüm Yerel Sen arasında imzalanan ve 01.04.2019 tarihinde başlayıp 01.04.2021 tarihinde sona erecek sözleşmenin 20'nci maddesinde, "*Belediyenin mülkiyeti ve kendi varlıkları üzerinde kurulu olup, belediye ya da özel kurumlarca işletilen kamp, kreş, çocuk bakım evlerinden, etüt spor ve kültür merkezleri vb. tesislerden çalışanlar, eş ve çocuklarının %50 indirimli ve öncelikle faydalanması sağlanır.*"

"*Diğer Haklar ve Ücretli İzinler*" başlıklı 21'inci maddesinde,

"*a) 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde Kadın çalışanlar ücretli izinlidir.*"

b) *Ulusal düzeyde kabul edilen 10-16 Mayıs Engelliler haftasının ilk günü ile 3 Aralık Dünya Engelliler Gününde. Engellilere yönelik faaliyet gösteren konfederasyon, bağlı federasyon ve derneklerin kamu görevlisi olan yönetim kurulu üyeleri ile kamuda görev yapan tüm Engelliler idari izinlidir.*

c) *Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli bulunan şehit dul ve yetimleri ile anne, baba ve kardeşlerinin 18 Mart Şehitler Gününde, malul gaziler ile eşlerinin ise 19 Eylül Gaziler Gününde idari izinlidir.*

d) *Sözleşmeden yararlanan belediye çalışanlarının ailesinin şikayeti üzerine aile içi şiddet uyguladığı ilgili merciler tarafından tespit edildiği durumlarda; söz konusu çalışanın sözleşme hükümlerinde yer alan mali ve sosyal yardımlardan elde ettikleri elinden alınarak, bunlar çalışanın eşine ödenir”*

düzenlemeleri yapılmıştır. Bu düzenlemelerin sosyal denge ödemesiyle ilgisi olmadığı gibi, bu hükümlerin 4688 sayılı Kanunla da ilgisi bulunmamaktadır. Ayrıca sözleşmenin 20’nci maddesinde yapılan bu düzenleme 4736 sayılı Kanuna da aykırıdır. 4688 ve 4736 sayılı Kanun’a aykırı hükümler toplu sözleşmede yer almamalıdır.

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmede toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 ile 4736 sayılı Kanun’a aykırılık oluşturan hükümlerin yer almaması gerekir.

### **BULGU 8: Sözleşmeli Çalıştırılan Eğitimle İlgili Esaslarda Belirlenen Ölçütün Uygulanmaması**

Belediyede sözleşmeli olarak çalıştırılan eğitimle ilgili 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde yer alan ölçüte göre işlem yapılmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun "*Norm kadro ve personel istihdamı*" başlıklı 49’uncu maddesinin üçüncü fıkrasında "*Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir*" ve beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde, "*Bu personel hakkında bu Kanunla düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanır.*" ve 22.02.2007 gün ve 26442 sayılı

Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik’in “Sözleşmeli personel” başlıklı 21’inci maddesinin ikinci fıkrasında, “Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu madde hükümlerine göre çalıştırılacak personel için İçişleri Bakanlığı tarafından unvanlar itibarıyla getirilecek sınırlamalara uyulur.”, üçüncü fıkrasında, “Bu personel hakkında, 5393 sayılı Kanunda düzenlenmeyen hususlarda vize şartı aranmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümler uygulanır. Bu personele ait sözleşme örnekleri sözleşmenin imzalanmasını izleyen 30 gün içinde İçişleri Bakanlığına gönderilir.” düzenlemeleri yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen hükme göre, avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel belediyelerde sözleşmeli personel olarak çalıştırılabilir. Bu kanunda belirtilen kadro ve unvanlar dışındaki “gibi uzman ve teknik personelin” hangi kadro ve personel olabileceği 06/06/1978 tarih ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların incelenmesiyle somutlaştırılabilir. 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde sözleşmeli çalıştırılacak unvanlar ile bunların nitelikleri belirtilmiştir. Belediyelerde 5393 sayılı Kanun’un 49’uncu maddesine göre sözleşmeli personel olarak çalıştırılacakların ya maddede belirtilen avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker olması ya da 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde yer alan uzman ve teknik personel olması gerekir.

Norm kadro cetvelinde bulunan kadrolardan 5393 sayılı Kanun’un 49’uncu maddesinde belirtilen unvanlar ile 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde yer alan unvanlar sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bunun haricindeki kadrolarda sözleşmeli personel çalıştırılmaz. Belediyenin ihtiyacı olan ancak sözleşmeli çalıştırılması mümkün olmayan kadrolar için memur veya işçi olarak çalıştırmak mümkündür. Öğretmen norm kadroda olmasına karşın ne 5393 sayılı Kanun’un 49’uncu maddesinde sayılmış ne de 7/15754 sayılı Esaslara ekli cetvelde yer almıştır. Öğretmen kadrosu Kanun ve esaslarda yer almadığına göre sözleşmeli çalıştırılmayacağı düşünülebilir. Ancak 7/15754 sayılı Esaslara ekli 4 sayılı cetvelde eğitici yer almıştır. Esaslara ekli 4 sayılı cetvele göre sözleşmeli eğitici olarak çalıştırılacak kişilerin “Yükseköğretim kurumlarının en az lisans düzeyinde veya Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ve dengi okul mezunu olmak, alanıyla ilgili literatürü takip edebilecek düzeyde yabancı dil

*bilmek*” şartını sağlaması gerekir. Nitekim “Mahalli İdare Sözleşmeli Personel Ücret Tavanları” konulu Maliye Bakanlığı genelgesinde Eğitimci (Yükseköğrenim Mezunu) ve Eğitimci (Lise dengi Mesleki Öğrenim Mezunu) şeklinde yer almıştır. Ücret genelgesindeki ayırımın Esaslara uygun olduğu göz önüne alındığında eğitimcinin Esaslarda eğitimciye karşılık geldiği anlaşılmaktadır. Bu durumda eğitimci olarak çalıştırılacak kişilerin okul şartının yanında “alanıyla ilgili literatürü takip edebilecek düzeyde yabancı dil bilmek” şartını da sağlaması gerekir. Belediyede sözleşmeli çalıştırılan eğitimcilerle ilgili alanıyla ilgili literatürü takip edebilecek düzeyde yabancı dil bildiğine dair bir tespit yapılmamıştır. Belediyede ilgili alanıyla ilgili literatürü takip edebilecek düzeyde yabancı dil bildiğine ilişkin bir tespit yapılmadan sözleşmeli eğitimci çalıştırılması Esaslara aykırıdır.

5393 sayılı Kanun’un 49’uncu maddesine istinaden çalıştırılacak sözleşmeli eğitimcilerin 06/06/1978 tarih ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslardaki şartları sağlamaları gerekir.

#### **BULGU 9: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması**

Belediyenin tapuda adına kayıtlı taşınmazlarından cins tashihi yapılmayanların bulunduğu görülmüştür.

02.10.2006 tarihli ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde, cins tashihi, binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik’in “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10’uncu maddesinde de kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihi yapılması için gerekli işlemleri yapacağı ve tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülüğün kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye ait olduğu, ancak cins tashihiye ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülüklerin kullanıcılar tarafından karşılanacağı ifade edilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda idarenin adına olan tapuda kayıtlı taşınmazlarından bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan kullanım şekline ilişkin bilgilerin farklı olduğu görülmüştür.



Tapuda kayıtlı olan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması sağlanmalıdır.

#### **BULGU 10: Bazı Taşınmaz Tahsislerinin Uygun Olmaması**

Belediye tarafından yapılan taşınmaz tahsislerinin 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesine uygun olmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Kanun'un "Diğer kuruluşlarla ilişkiler" başlıklı 75'inci maddesinde, "Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

b) Mahallî idareler ile merkezî idareye ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynî ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir.

c) (Değişik: 12/11/2012-6360/19 md.) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür."

düzenlemesi yapılmıştır. Bu düzenlemeye göre Belediyenin dernek ve vakıflarla işbirliği protokolü yapabilmesi için; 1- Belediye meclisi kararı olması, 2- Yapılacak anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konu olması, 3- Kamu yararına çalışan dernekler ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar olması, 4- Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınmış olması gerekir.

20.02.2009 gün ve 17 numaralı Encümen kararıyla 30 yıllığına 1,00 TL iz bedeli ile Uğur Mahallesi 1295 Sokak No: 23 adresindeki taşınmaz Pir Sultan Abdal Derneğine, 05.05.2009 gün ve 46 numaralı Encümen kararıyla 30 yıllığına 1,00 TL iz bedeli ile Gaybi Mahallesi Eski Mahkeme Caddesi No: 9 adresindeki taşınmaz Avcılar Kulübü Derneğine, 17.05.2009 gün ve 77 numaralı Meclis kararıyla Yahşelli Mahallesi 172 ada 1 parselin güney bitişiği ile 169 ada 5 parselin arasında kalan yaklaşık 2.000 m<sup>2</sup>'lik taşınmaz 10 yıl süre ile bedelsiz olarak İlçe Emniyet Müdürlüğü Menemen Güvenlik Hizmetlerini Geliştirme ve Destekleme Derneğine, 01.07.2014 gün ve 52 numaralı Meclis kararıyla Seyrek Gazi Mustafa Kemal Atatürk Mahallesi No:2'de bulunan taşınmaz 25 yıl süre ile bedelsiz olarak Seyrek Avcılar Derneğine verilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) fıkrasına göre belediyeler kendilerine ait taşınmazları aslı görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak sadece mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilecek veya süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere tahsis edebilecektir. Taşınmazların Kanun'un 75'inci maddesindeki şartlar sağlanarak dernek ve vakıflara ortak hizmet projesi kapsamında belli bir süre ve geçici olarak kullandırılması mümkün ise de, bu şekilde sürekli tahsis edilmesi 5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine aykırıdır. Yapılan işlem taşınmaz tahsisi olup, derneklere taşınmaz tahsisi mümkün değildir. Aynı şekilde kooperatife de taşınmaz tahsis edilemez.

5393 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine aykırı olarak yapılan taşınmaz tahsislerinin iptal edilmesi gerekmektedir.

### **BULGU 11: Bazı Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Düzenlemek Suretiyle Kullandırılması**

Belediyeye ait bazı taşınmazların 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale yapılmaksızın "işgaliye sözleşmesi" ile kiraya verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediye Meclisinin Görev ve Yetkileri*" başlıklı 18'inci maddesinde, "*Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek*" ve "*Belediye Encümeninin Görev ve Yetkileri*" başlıklı 34'üncü maddesinde, "*Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.*" hükümleri bulunmaktadır.

5393 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerine göre, taşınmazların 3 yıla kadar belediye encümeni kararıyla ihale edilerek kiraya verilmesi mümkündür. 3 yılı aşan kiralamalarda ise belediye meclisinin kararı gereklidir. Kira süresi biten taşınmazlar için yeniden kiralama ihalesine çıkılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede ise; Belediye'ye ait taşınmazlardan bazılarının (arazi, mesken, dükkân, kahvehane, vs.) kiralama süresine uygun olarak gerekli belediye meclisi veya encümen kararı olmaksızın ve 2886 sayılı Kamu İhale Kanunu gereği ihale yapılması gerekirken ihale yapılmaksızın mevzuatta herhangi bir karşılığı olmayan işgaliye sözleşmesi (kira kontratı) ile kiraya verildiği görülmüştür. Söz konusu tespit 2019 yılı Düzenlilik Denetim raporunda yer almasına rağmen 2020 yılı içerisinde herhangi bir düzeltici işlem yapılmamış ve kira gelirleri ecrimisil tahakkuku üzerinden devam etmiştir.

Söz konusu uygulamaya son verilerek ihale usulü ile kiralamaya verilmesi gerekir.

#### **BULGU 12: Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Emlak Vergisi Tarhının Yapılmaması**

Menemen Belediyesi sınırları içinde kamulaştırılan taşınmazlarla ilgili fark değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılmadığı görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "*Vergilendirme*" başlıklı 39'uncu maddesinde, "*Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur. Emlak vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır.*" denilmektedir.

Kanun'un bu hükmünden anlaşılacağı üzere kesinleşen kamulaştırma bedeli ile bu yıl için belediyede görünen emlak vergi değeri arasındaki olumlu fark üzerinden cezalı emlak vergisi alınmalıdır. Yapılan incelemede bu uygulamanın yapılmadığı görülmüştür. Kamulaştırma yapan belediyeye ait veriler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yaptıkları kamulaştırma işlemlerine ait bilgiler temin edilerek gerekli süreç işletilmelidir.

Kesinleşen kamulaştırma bedeli ile emlak vergi değeri arasındaki olumlu fark üzerinden cezalı emlak vergisi alınması sağlanmalıdır.

---

---

**BULGU 13: Kamu Kurumları Tarafından Kamulaştırılan Taşınmazlar ile Devir ve Ferağ Edilen Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması**

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerince kamu kurumları tarafından kamulaştırılan taşınmazların emlak vergisi ile ilgili işlemlerinin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi için gerekli olan kamulaştırma bilgilerini tapu idaresi vermemesine karşın gerekli işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesinde, "*Kamulaştırılması yapılan taşınmaz mal, tahsis edildiği kamu hizmeti itibariyle sicile kaydı gerekmeyen bir niteliğe dönüşmüş ise, istek halinde mahkemece sicil kaydının terkinine karar verilir. Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir*" hükmü bulunmaktadır. 2942 sayılı Kanun'un 39'uncu maddesinde ise, "*Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur. Emlak Vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır*" düzenlemesine yer verilmiştir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesinde ise, "*Devir ve ferağı yapılan bina ve arazinin, devir ve ferağın yapıldığı yıl ile geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden devralan müteselsilen sorumlu tutulurlar. Devralanın mükellefe rücu hakkı saklıdır. Tapu daireleri devir ve ferağ işlemi, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirir*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde ise kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden cezalı emlak vergisi tarh edilecektir. Devir ve ferağ yapılan bina ve arazinin geçmiş yıllara ait ödenmemiş Emlak Vergisinin ödenmesinden devreden ve devralan müteselsilen sorumlu tutulmuş olup Tapu Daireleri devir ve ferağ işlemi, işlemin yapıldığı ayı takip eden ayın 15'inci günü akşamına kadar ilgili belediyelere bildirmekle yükümlü tutulmuştur. Kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleri nedeniyle emlak vergisinin mükellefi ve sorumlusu değişmekte, cezalı emlak vergisi tarhı söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle kamulaştırma, devir ve ferağ gibi nedenlerle emlak vergisiyle ilgili işlemlerin mevzuata uygun olarak yapılabilmesi için gerekli bilgilerin belediye tarafından başta tapu idareleri olmak üzere diğer kurum ve kişilerden alınması gerekmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 37'nci maddesinde; *"Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade eder"* düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun *"Devamlı bilgi verme"* başlıklı 149'uncu maddesinde; *"Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzel kişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve vergi dairesince kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasılalarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar"* düzenlemesine, *"Bilgi vermekten imtina edememek"* başlıklı 151'inci maddesinde de; *"Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler, özel kanunlarda yazılı mahremiyet hükümlerini ileri sürerek, bilgi vermekten imtina edemezler"* düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Kanun'un mükerrer 355'inci maddesinde ise 149'uncu madde hükümleri çerçevesinde bilgi verme görevini yerine getirmeyenlere *"Özel Usulsüzlük Cezası"* kesileceği düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen hükümler çerçevesinde kamulaştırma, devir ve ferağ işlemleriyle ilgili bilgilerin emlak vergisi açısından vergi dairesi hükmünde olan belediye tarafından ilgili kurum ve kişilerden istenilmesi ve ilgili kurum ile kişiler tarafından ise istenilen bilgilerin verilmesi, aksi durumda belediye tarafından özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir.

#### **BULGU 14: Doğrudan Temin Sınırına Uyulmaması**

Menemen Belediyesi tarafından 2020 yılında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen alımların tutarlarının, mevzuatla belirlenen sınırı aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun *"İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar"* başlıklı 62'nci maddesinde,

*"Bu Kanun kapsamındaki idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur:*

...

*ı) Bu Kanun'un 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz"* denilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesinin üçüncü fıkrasında 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşların, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, bu amaçla sene başında koyulan toplam ödeneklerinin %10 oranını aşp aşmadıklarını takip edecekleri de ayrıca ifade edilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda Menemen Belediyesinin 2020 yılı başında bütçesine mal alımları için 17.250.000,00 TL ve hizmet alımları için 32.525.000,00 TL ödenek konulduğu ancak 2020 yılı sonunda mal alımları için 21/f kapsamında 11.732.602,77 TL, 22/d kapsamında ise 30.141.650,75 TL olmak üzere toplam 41.874.253,52 TL, hizmet alımları içinse 22/d kapsamında 30.554.334,76 TL harcama yapıldığı anlaşılmıştır. Diğer bir ifadeyle, mal alımları kapsamında yapılan harcama tutarı sene başında konulan ödeneğin %242'sine, hizmet alımlarında %94'üne tekabül etmektedir. Görüleceği üzere mevzuatın öngörmüş olduğu % 10'luk sınırlar Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşılmıştır.

Bu bağlamda, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d hükümlerinde belirtilen parasal limitler dâhilinde pazarlık ve doğrudan temin usulü ile yapılacak alımlar için aynı Kanun'da belirlenen sınırlara uyulması, sınırın aşılıp aşılmadığının takibi, sınırın aşılması gerekiyorsa da uygun görüş için Kamu İhale Kuruluna müracaat edilmesi ve bu görüş alınmadan sınırı geçecek şekilde alım yapılmaması gerekmektedir.

#### **BULGU 15: Doğrudan Temin Limitinin Altında Kalmak Amacıyla Mal veya Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi**

Belediye tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet alımlarının doğrudan temin limitinin altında kalmak amacıyla kısımlara bölüldüğü görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesinde, ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanması gerektiği, bu kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ile belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu ve doğrudan temin limitinin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği belirtilmiş, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22.5.1.2'nci maddesinde de “*Ayrıca, 4734 sayılı Kanun'un 19 uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle aynı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre temini,*

---

4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı hususuna dikkat edilmesi gereklidir" ifadelerine yer verilmiştir.

İdarelerin ihtiyaçlarını yıllık olarak planlayarak kanunda yer alan ihale usullerini de kullanarak temin etmeleri gerekmektedir. Yapılan incelemede, alım tarihleri arasında birkaç günlük fark bulunan 13 adet kilit parke ve bordür taşı alımı için toplam KDV hariç 1.062.421,00TL, toplam tutarı KDV hariç 525.000,00 TL olan 7 adet Ortam temizleme maddesi alımı ve toplam tutarı KDV hariç 430.500,00 TL olan 5 adet Boya malzemesi alımı yapılmıştır. İdare tarafından aynı mallar, yakın tarihlerde ve aynı firmadan ihale yapılmaksızın kısımlara bölünerek alınmıştır. Verilen örneklerden çok daha fazla sayıda benzer alımlar gerçekleştirilmiştir. Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince doğrudan temin yöntemiyle alımların gerçekleştirilmesi kurumda genel bir uygulama haline gelmiştir.

İhtiyaçların sene başında geçmiş yıllarda yapılan alımlarda dikkate alınarak kanunda yer alan ihale usullerinin uygulanması ile temin edilmesi ve doğrudan temin yönteminin kanunda yer alan amacına ve şartlarına uygun olarak kullanılması gerekir.

#### **BULGU 16: Ayni Sermaye Olarak Belediye Şirketine Verilen Taşınmazlar İçin Belediye Bütçesinden Harcama Yapılması**

05.07.2019 tarihinde belediye şirketine ayni sermaye olarak devredilen 247 adet taşınmazdan bazıları için bu tarihten sonra Belediye bütçesinden harcama yapıldığı ve bazı belediye personelinin devredilen taşınmazlarda belediye şirketinin emrinde çalıştırıldığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ayni sermaye konulabilecek malvarlığı unsurları" başlıklı 342'nci maddesinde, "Üzerlerinde sınırlı ayni bir hak, haciz ve tedbir bulunmayan, nakden değerlendirilebilen ve devrolunabilen, fikrî mülkiyet hakları ile sanal ortamlar da dâhil, malvarlığı unsurları ayni sermaye olarak konulabilir. Hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibar ve vadesi gelmemiş alacaklar sermaye olamaz" denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin giderleri" başlıklı 60'ıncı maddesinde, Belediyenin giderleri olarak; Belediye binaları, tesisleri ile araç ve malzemelerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler, Belediyenin personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim harcamaları ile diğer giderler, Her türlü alt yapı, yapım, onarım ve bakım giderleri,

Vergi, resim, harç, katılma payı, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler, Belediye zabıta ve itfaiye hizmetleri ile diğer görev ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılacak giderler, Belediyenin kuruluşuna katıldığı şirket, kuruluş ve katıldığı birliklerle ilgili ortaklık payı ve üyelik aidatı giderleri, Mezarlıkların tesisi, korunması ve bakımına ilişkin giderler, Faiz, borçlanmaya ilişkin diğer ödemeler ile sigorta giderleri, Dar gelirliler, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar, Dava takip ve icra giderleri, Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri, Avukatlık, danışmanlık ve denetim hizmetleri karşılığı yapılacak ödemeler, Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve proje giderleri, Sosyo-kültürel, sanatsal ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler, Belediye hizmetleriyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklaması ve araştırması giderleri, Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler, Şartlı bağışlarla ilgili yapılacak harcamalar, İmar düzenleme giderleri ve Her türlü proje giderleri sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, Menemen Belediyesi'nin kendi şirketine sermaye artırımını olarak Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde nakdi artırım yapabileceği gibi, aynı sermaye olan taşınmaz veya haklarının şirkete devredilmesi şeklinde de sermaye artırımını yapabileceği, ancak aynı sermaye olarak verilen taşınmaz veya haklar için verildiği tarihten sonra belediye bütçesinden herhangi bir harcama yapılamayacağı açıktır. Sermaye artırımında Ticaret Kanunu hükümlerinin yanında 5393 sayılı Kanun hükümleri de dikkate alınmalıdır. Hem devralan şirket hem de devreden Menemen Belediyesi ayrı tüzel kişiliğe ve ayrı bütçelere sahiptirler.

Menemen Belediye meclisinin 05.07.2019 tarih ve 78 numaralı meclis kararında, 247 adet taşınmazın üst kullanım (işletme) haklarının 10 yıl süreyle aynı sermaye olarak MENAŞ şirketine verilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde, 2020 yılı içerisinde belediye tarafından taşınmazların şirkete devredildiği tarih olan 05.07.2019 tarihinden sonra söz konusu taşınmazlar için harcamalar yapıldığı görülmüştür. Ayrıca aynı süreç içerisinde bazı taşınmazlarda çalıştırılan personelin de belediye personeli olduğu ve bu kişilerin maaşlarının belediye tarafından ödenmesine rağmen fiili hizmetlerini şirkete karşı yerine getirdikleri tespit edilmiştir. Söz konusu taşınmazlar için devir sonrası 382.285,77 TL harcama yapılmıştır. Şirkete devredilen yerlerde çalışan belediye personeli için devir tarihi sonrası belediye bütçesinden toplamda 3.172.549,44 TL personel gideri yapılmıştır. Belediye meclisi kararıyla 247 adet taşınmazın



işletme hakkı 10 yıl süreyle aynı sermaye olarak verildiğine göre, bu tarihten sonra belediye bütçesinden yapılan giderler aynı sermayenin bir unsuru olamaz. Burada belirli olmayan ve öngörülemez gider yapılması söz konusudur.

Aynı sermaye olarak verilen 247 adet taşınmazın işletme hakkının devri sonrası belediye bütçesinden yapılan toplam 3.554.835,21 TL (382.285,77+3.172.549,44) giderin şirketten talep edilerek idari ve hukuki sürecin işletilmesi ve şirkete ait giderlerin belediye bütçesinden karşılanmaması gerekir.

**Tablo 8: Yapılan Harcamalara İlişkin Tablo**

Harcamanın Türü	Tarihi	Harcamanın Yapıldığı İlgili Taşınmaz	Harcama Tutarı
Hizmet Alımı	07.12.2020	Emirâlem Zeytin Yağı Fabrikası	710,40
Mal Alımı	30.01.2020	Tepe Sosyal Tesisleri	3.553,20
Mal Alımı	06.02.2020		14.594,24
Hizmet Alımı	27.04.2020		30.458,16
Hizmet Alımı	20.01.2020	Emirâlem Engelsiz Yaşam Merkezi	104.430,00
Mal Alımı	27.01.2020		1.298,00
Hizmet Alımı	09.03.2020		2.727,00
Hizmet Alımı	06.02.2020		14.594,24
Mal Alımı	11.02.2020		16.105,72
Mal Alımı	11.02.2020		11.410,60
Mal Alımı	17.02.2020		329,99
Hizmet Alımı	26.02.2020		17.918,30
Mal Alımı	26.02.2020		580,02
Mal Alımı	26.02.2020		47.200,00
Mal Alımı	26.02.2020		643,10
Mal Alımı	23.03.2020		1.674,00
Mal Alımı	12.11.2020		110.920,00
Mal Alımı	31.01.2020		Türkelli Bağ Evi
<b>Toplam</b>			<b>382.285,77</b>

Şirkete devredilen yerlerde çalışan belediye personelleri için 2020 yılında belediye bütçesinden yapılan harcamalar da aşağıdaki tablo da belirtilmiştir.

**Tablo 9: Personel Giderine İlişkin Tablo**

Harcama Türü	Kişi Sayısı	Harcamanın Yapıldığı İlgili Taşınmaz	Harcama Tutarı
Personel Gideri	23	Emirâlem Engelsiz Yaşam Merkezi	942.540,11
Personel Gideri	9	Cumhuriyet Meydanında Yer Alan Otopark	288.414,00
Personel Gideri	12	Egekent-2 Kafeterya	333.111,33
Personel Gideri	2	Türkelli Bağ Evi	63.863,10
Personel Gideri	3	Emirâlem Zeytinyağı Fabrikası	207.200,66
Personel Gideri	13	Park Kafe	479.580,21
Personel Gideri	25	Tepe Sosyal Tesisleri	921.703,13
<b>Toplam</b>			<b>3.172.549,44</b>

Aynı sermaye olarak verilen taşınmazlar için devir sonrası belediye bütçesinden herhangi bir harcama yapılmaması sağlanmalıdır.

---

## **BULGU 17: Çevre Temizlik Vergisinden Aktarılacak Payın Büyükşehir Belediyesine Süresinde Ödenmemesi**

Belediye hesaplarının incelenmesi sonucunda Büyükşehir Belediyesi'ne ödenmesi gereken çevre temizlik vergisi paylarının süresinde ödenmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun “Çevre temizlik vergisi” başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde, “... İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödenir.

Su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dahilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder. Tahsil edilen vergi ve gecikme zammının yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyük şehir belediyesinin hesabına tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktarır. Büyük şehir belediye sınırları içinde bulunan belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisi aynı esaslar çerçevesinde büyük şehir belediyelerine aktarılır.

Tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir” denilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun “Büyükşehir belediyesinin gelirleri” başlıklı 23'üncü maddesinde de, “Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri

*hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır.” hükmü yer almıştır.*

İlçe belediyeleri tahsil ettikleri çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisini (süresinde ödenmeyen çevre temizlik vergisinin gecikme zammıyla birlikte tutarının) takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar Büyükşehir Belediyelerine aktarmakla yükümlüdür. İdareler tahsil ettikleri çevre temizlik vergisini zamanında Büyükşehir Belediye hesabına yatırmadıkları takdirde, Büyükşehir Belediye Başkanlığının talebi üzerine söz konusu tutar İller Bankası tarafından ilgili idarenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı Büyükşehir Belediyesinin hesabına aktarılacaktır. İlçe belediyeleri zamanında ödemediği için gecikmeden kaynaklanacak gecikme zammı ilçe belediye bütçesinden ödenmemelidir. Büyükşehir Belediyesi’ne ödenecek gecikme zammından ilgili ilçe belediye başkanı ve sayman şahsen sorumlu olduğu için bu tutarın bu kişilerden alınması gerekir.

Çevre temizlik vergi paylarıyla ilgili olarak yapılan incelemede, belediyenin genellikle çevre temizlik payını süresinde ödemediği, büyükşehir belediyesinin ilçe belediyesine göndereceği tutar üzerinden mahsup edildiği görülmüştür. Mahsup işlemi ise çevre temizlik vergisinin ödenmesi gereken tarihten sonra yapılmıştır.

2464 sayılı Kanun’un mükerrer 44’üncü maddesine göre ilçe belediyesi Büyükşehir Belediyesine ödemeleri gereken çevre temizlik vergisini süresinde ödemeleri, süresinde ödenmeyen çevre temizlik vergi payları ile ilgili olarak Büyükşehir Belediyesinin payın tahsil edilmesi için 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 23’üncü maddesinin son fıkraya hükmünü dikkate alınarak gerekli işlemi yapacağı, gecikmeden kaynaklı faiz ve benzeri giderlerin ise aktarmaları zamanında yapmayan ilçe belediye başkanı ile muhasebe yetkilisinden alınması için gerekli süreci işleteceği dikkate alındığında, bu duruma meydan vermemek için gerekli işlemin süresinde yapılması gerekir.

### **BULGU 18: Devir Ücreti Alınmaması Gerektiği Halde Pazar Yeri Devrinde Ücret Alınması**

Pazar yerlerini devreden kişilerden alınmaması gereken devir ücretinin alındığı görülmüştür.

26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a istinaden 12.07.2012 gün ve 28351 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik’in 12’nci maddesinde

satış yerlerini kullanacaklarda aranılacak şartlar belirtildikten sonra “*Tahsisin devri*” başlıklı 16’ncı maddesinde,

“ (1) *Tahsis edilen satış yerleri, vefat etme veya iş göremeyecek derecede kaza geçirme, hastalık ya da yaşlılık gibi zaruri hallerde belediye encümeni kararı ile kanuni mirasçılara devredilebilir.*

...

(4) (Değişik:RG-11/3/2017-30004) *Birinci fıkrada belirtilen nedenlerden dolayı yapılan devir işlemleri ile kesintisiz beş yıldır kullanılan satış yerlerinin beşinci fıkra hükmü çerçevesinde devri işlemlerinden herhangi bir ücret tahsil edilmez.*

(5) *Birbirini takip eden üç takvim yılı içinde 26 ncı maddeye göre üç kez faaliyetten men cezası uygulanmamış olan tahsis sahipleri, birinci fıkra hükmü dışında satış yerlerini 12 nci maddede belirtilen şartları taşıyan kişilere devredebilir.*

...”

denilmektedir. Satış yerini beş yıldır kullanan kişiye birbirini takip eden üç takvim yılı içinde 26’ncı maddeye göre üç kez faaliyetten men cezası uygulanmamış ise, bu devirden herhangi bir ücret tahsil edilemeyeceği açıktır. Yapılan incelemede bu şartları sağladığı halde 18 adet Pazar yeri devrinden ücret alındığı görülmüştür. Oysa bu devirlerden Yönetmelik’in 16’ncı maddesinin dördüncü fıkrası gereği devir ücreti alınmaması gerekir.

Yönetmelik’in “*Tahsisin devri*” başlıklı 16’ncı maddesinin dördüncü fıkrasına uygun yapılan devirlerden ücret alınmaması gerekir.

#### **BULGU 19: Gecekondu Fonunun Amacı Dışında Kullanılması**

Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından, Hazine tarafından fona aktarılması için gönderilen %10 payın 775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulması gereken fon hesabına yanlış aktarıldığı, fon hesabına gelen tutarların gelir olarak kaydedilerek amacı dışında kullanıldığı görülmüştür.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un “*Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir*” başlıklı 5’inci maddesinde, “... *Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde*

*muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ...” denilmektedir.*

2017-2020 dönemleri dikkate alınarak yapılan incelemede, 4706 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında yapılan satışlardan Belediyeye aktarılması gereken payların tahakkuk ve takibine ilişkin Belediye tarafından hatalı işlem yapıldığı görülmüştür. Kurumda Bankada açılmış bir gecekondü hesabı olmasına karşın gelen tutarlar doğru olarak bu hesaba aktarılmamıştır. Belediyeye Defterdarlık, Hazine ve Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü ve İlçe Mal Müdürlükleri tarafından taşınmaz satışından elde edilen paylar yollanmaktadır. Defterdarlık ile yapılan yazışma sonucunda 2017 ve 2018 yıllarında sırasıyla 554.774,87 TL ve 1.231.290,30 TL pay gönderildiği ve bu tutarlarında da belediyedeki kayıtlı tutarlarla aynı olduğu görülmüştür. 2019 yılında ise defterdarlık tarafından belediyeye 397.016,37 TL gönderildiği ancak belediyede kayıtlarında 297.132,96 TL olduğu görülmüştür. 2019 yılında 99.883,41 TL fark oluştuğu görülmektedir. Bu farkın sebebi de gönderilen tutarların bir kısmının ilgili fon hesabı yerine diğer banka hesaplarına kaydedilmiş olmasıdır. 2020 yılı içinse Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü tarafından toplam 392.017,28 TL gönderildiği ancak söz konusu tutarların fon hesabı yerine belediyenin gelir amaçlı kullandığı hesaplara kaydedildiği görülmüştür.

775 sayılı Gecekondü Kanunu'nun “*Fonların teşkili ve kullanılması*” başlıklı 12'nci maddesinde, belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır. 775 sayılı Kanun'un 13 üncü maddesinde; “*Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:*

*a)Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,*

*b)İslah olunacak gecekondü bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,*

*c)Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır” denilmektedir.*

İlgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanun’un 13 üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilir, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır. Belli bir fona tahsis niteliğinde olan bu gelirin 775 sayılı Kanun’un 13’üncü maddesinde belirtilen yerlere harcanması gerekirken normal bir gelir gibi kayıtlara alınıp amacı dışında harcanmıştır.

4706 ve 775 sayılı Kanun’da belirtildiği üzere fon hesabına gelen payların bu hesaba doğru şekilde yatırılması, takip edilmesi, fonda biriken tutarın amacına uygun olarak kullanılması gerekmektedir.

#### **BULGU 20: İdari Para Cezalarında Tahsil Sürecinin İşletilmemesi**

Belediye gelirleri arasında olan idari para cezalarının tahakkuk ve tahsil sürecinin işletilmediği görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’un 1’inci maddesinde, belediyelere ait vergi, resim, harç, mahkeme masrafı, vergi cezası, para cezası, gecikme zammı ve gecikme faizi gibi alacakların bu Kanuna tabi olduğu, 3’üncü maddesinde amme borçlusunun veya borçlu teriminin amme alacaklarını ödemek mecburiyetinde olan hakiki ve hükmi şahısları ve bunların kanuni temsilci veya mirasçılarını ve vergi mükelleflerini, 37’nci maddesinde, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 54’üncü maddesinde ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağının tahsil dairesince cebren tahsil olunacağı, 55’inci maddesinde amme alacağının vadesinde ödemeyenlere yedi içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı, 58’inci maddesinde, kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahsın böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açabileceği, 62’nci maddesinde borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarın tahsil dairesince haczolunacağı, 102’nci maddesinde, amme alacağının, vadesinin rastladığı takvim yılını takip

eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrayacağı, 103'üncü maddesinde zamanaşımını kesen hallerin neler olduğu, ödeme, haciz tatbiki, cebren tahsil ve takip sonucu yapılan her çeşit tahsilat, ödeme emri tebliği zamanaşımını kesen haller olarak sayılmış ve kesilmenin rastladığı takvim yılı başından itibaren zamanaşımının yeniden işleme başlayacağı hükme bağlanmıştır.

İlgili birim tarafından idari yaptırım karar tutanağı düzenlenirken gerek şahıs gerekse firma bilgilerinin sağlıklı bir şekilde elde edilmesi önemlidir. Özellikle gerçek kişilerde TC kimlik numarası kayıt altına alınmalıdır. İdare kayıtlarında tahakkuk etmiş olarak yer alan son iki yıla ait idari para cezalarının incelenmesinde, para cezalarına ait tutanakların karar verilmek üzere Encümene havale edildikten sonra Encümen kararlarının alındığı, 76 adet zabıta ve 5 adet imar para cezasına ait Encümen kararının tebliğ edilmediği ve buna bağlı olarak tahsil sürecinin işletilmediği anlaşılmaktadır.

İdari para ceza tutanaklarının ilk olarak düzenlenirken cezaya muhatap olacak bilgilerin tam ve eksiksiz olarak alınması ile tahsil sürecinin 6183 sayılı Kanun'a uygun olarak yürütülmesi gerekir.

### **BULGU 21: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İşyerleri ile İlgili Olarak İşlem Yapılmaması**

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işletmelerle ilgili Yönetmeliğe aykırı işlem tesis edildiği ve söz konusu işletmeler için idari para cezasının uygulanmadığı görülmüştür.

10.08.2005 gün ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in "*İşyeri açılması*" başlıklı 6'ncı maddesinde, "*Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır...*" düzenlemesi yapılmıştır.

Belediye zabıta görevlilerince işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin tespiti tutanakla yapıldıktan sonra her hangi bir işlem yapılmamıştır. Toplam 295 adet tespit (2019 yılı için 7, 2020 yılı için 288) yapılmıştır. Yani belediye bilgi sahibi olmasına

rağmen mühürleme işlemini yapmamaktadır. Ruhsatsız iş yerleri ile ilgili 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre aykırı davranış" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen 2019 yılı için 320,00TL ve 2020 yılı için 392,00TL idari para cezası uygulanmamıştır. Yönetmelikteki "İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır." hükmüne göre yapılacak işlem işyerinin faaliyetine süre tanınarak devam etmesi değil kapatılmasıdır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerinin tespit edildiği tarih itibariyle kapatılması ve iş yeri açma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan 295 işyeri hakkında idari para cezası uygulanması gerekir.

## **BULGU 22: Pazar Yerini Devralan Kişilerde Yönetmelikte İstenen Şartların Aranmaması**

Pazar yerlerini devir alan kişilerin Yönetmelik gereği taşıması gereken şartları taşıyıp taşımadığının tespitinin yapılmadığı görülmüştür.

26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a istinaden 12.07.2012 gün ve 28351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik'in "Satış yerlerini kullanacaklarda aranılacak şartlar" başlıklı 12'nci maddesinde,

*"(1) Satış yeri tahsis edilecek pazarıcılarda aşağıda belirtilen şartlar aranır.*

*a) Sebze veya meyve ya da belediyece izin verilen diğer gıda veya ihtiyaç maddelerinin satışı ile iştigal etmek.*

*b) (Değişik:RG-11/3/2017-30004) İlgili meslek odasına kayıtlı olmak.*

*c) Vergi mükellefi olmak.*

*ç) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde belediyece hakkında tahsis iptali/kira sözleşmesinin feshi kararı verilmemiş olmak.*

*d) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olmak.*

*(2) Satış yeri tahsis edilecek üreticilerde aşağıda belirtilen şartlar aranır.*

*a) Sebze veya meyve üreticisi olmak.*



b) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olmak.

c) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde belediyece hakkında tahsis iptali/kira sözleşmesinin feshi kararı verilmemiş olmak.

ç) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olmak.

(3) Satış yeri tahsis talebinde bulunanlar; Ek-1 'de yer alan dilekçe, esnaf ve sanatkarlar odasına/Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olduğunu gösterir belge ve son altı ay içinde çekilmiş üç adet vesikalık fotoğraf ile birlikte ilgili belediyeye başvurur.

(4) Üzerinde sınırlı aynı hak tesis edilen satış yerlerini kullananlar hakkında bu maddede belirtilen hükümler uygulanır.”

hükmü yer almaktadır. Aynı Yönetmelik'in "Tahsisin devri" başlıklı 16'ncı maddesinin birinci fıkrasında; "Tahsis edilen satış yerleri, vefat etme veya iş göremeyecek derecede kaza geçirme, hastalık ya da yaşlılık gibi zaruri hallerde belediye encümeni kararı ile kanuni mirasçılara devredilebilir." beşinci fıkrasında ise, "Birbirini takip eden üç takvim yılı içinde 26 ncı maddeye göre üç kez faaliyetten men cezası uygulanmamış olan tahsis sahipleri, birinci fıkra hükmü dışında satış yerlerini 12 nci maddede belirtilen şartları taşıyan kişilere devredebilir." denilmektedir.

Belediye tarafından yapılan uygulamada satış yerini devir alan kişilerden yalnızca kimlik fotokopisi ve makbuz fotokopisi alınarak devir işleminin yapıldığı anlaşılmıştır. Devir alan kişinin Yönetmelik'in 16'ncı maddesinin beşinci fıkrası gereği "Satış yerlerini kullanacaklarda aranılacak şartlar" başlıklı 12'nci maddesinde istenen şartları sağlayıp sağlamadığı incelenmemektedir.

Yönetmelik'in "Tahsisin devri" başlıklı 16'ncı maddesinin beşinci fıkrası gereği devir alan kişilerde aynı Yönetmelik'in 12'nci maddesindeki şartların aranması gerekir.

### **BULGU 23: Pazar Yerleri Tahsis Ücretinin Meclis Tarafından Belirlenmemesi**

Pazar yerleri tahsis ücretinin meclis kararıyla belirlenmediği görülmüştür.

26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer

Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a istinaden 12.07.2012 gün ve 28351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik'in "*Satış yerlerinin işletilmesi*" başlıklı 11'inci maddesinin birinci fıkrasında, semt ve üretici pazarlarındaki satış yerlerinin tahsis yoluyla işletileceği, "*Tahsis ücreti*" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasında, tahsis ücretinin, satış yerinin kullanımı sonrasında belediye meclisince her yıl belirlenecek tarifeye göre belediyelerin yetkili kılacakları memur veya kişilerce makbuz karşılığında tahsil edileceği, tahsis ücretinin günlük tahsil edilmediği durumlarda toplu tahsilatların bir aylık süreyi aşmayacak şekilde yapılacağı, aynı maddenin ikinci fıkrasında, üreticilerden alınacak tahsis ücretinin, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan tarifedeki en alt orandan hesaplanacağı belirtilmiştir.

Belediye Meclisinin 2020 yılı tarifelerinin görüşüldüğü 07.1.2019 tarih ve 114 sayılı kararında, pazaryeri tezgâh işgaline bedellerinin belirlenmesinde belediye encümeninin yetkili olduğu belirtilmiş ve encümenin 14.01.2020 tarih ve 18 sayılı kararıyla Pazar yeri işgaline ve tezgah devir ücretleri belirlenmiştir.

Meclise verilen tahsis ücretini belirleme yetkisinin bizzat meclis tarafından kullanılması gerekir. Bu yetkinin devredilebilir bir yetki olmadığı açıktır.

Pazar yeri tahsis ve devir ücretlerinin encümen kararı yerine meclis kararıyla belirlenmesi gerekir.

#### **BULGU 24: Aynı Pazar Yerinde Bir Kişiye İki'den Fazla Yer Verilmesi**

Aynı pazar yerinde bir kişiye ikiden fazla satış yeri verildiği görülmüştür.

26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'a istinaden 12.07.2012 gün ve 28351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik'in "*Satış yerlerinin işletilmesi*" başlıklı 11'inci maddesinin üçüncü fıkrasında, "*Aynı pazar yerinde, bir kişiye doğrudan ya da dolaylı olarak en fazla iki satış yeri verilebilir.*" denilmiş ve "*Geçiş hükümleri*" başlıklı geçici 1'inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında da, "*(Değişik:RG-31/12/2012-28514 4.mükerrer) Pazar yerlerinin işletim yetkisinin kısmen veya tamamen devrini içeren metinler ile mevcut pazar yerlerindeki (Değişik ibare:RG-13/7/2013-28706) satış yerlerinin işletilme usulleri, 31/12/2014 tarihine kadar ilgili gerçek veya tüzel kişilerin de hakları gözetilerek belediyelerce bu Yönetmeliğe uygun hale getirilir.*" düzenlemesi yapılmıştır.

Yapılan incelemede, aynı pazar yerinde çok sayıda kişinin ikiden fazla satış yerinin olduğu görülmüştür. Yönetmelik'in yayımlanmasından önce aynı pazar yerinde ikiden fazla pazar yeri olanların durumu Yönetmelik'in "*Geçiş hükümleri*" başlıklı geçici 1'inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtildiği üzere Yönetmelik'e uygun hale getirilmelidir. Bu işlemin 31.12.2014 tarihine kadar yapılması gerektiği halde bugüne kadar yapılmamasının nedeni anlaşılamamıştır.

Aynı pazar yerinde ikiden fazla satış yeri olanların durumu Yönetmelik'e uygun hale getirilmelidir.

### **BULGU 25: Tahakkuk Etmemiş Alacaklar İçinde Bulunup Zamanaşımına Uğramış Alacaklarla İlgili Sürecin İşletilmemesi**

Belediye gelirleri arasında olan çevre temizlik, emlak ile ilan ve reklam vergisi tahakkuk kayıtlarının olduğu, ancak birçoğunun zamanaşımına uğradığı halde kayıtlarda yer aldığı ve tahsilinin imkânsız olduğu görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde, belediyelere ait vergi, resim, harç, mahkeme masrafı, vergi cezası, para cezası, gecikme zammı ve gecikme faizi gibi alacakların bu Kanuna tabi olduğu, 3'üncü maddesinde amme borçlusunun veya borçlu teriminin amme alacaklarını ödemek mecburiyetinde olan hakiki ve hükmi şahısları ve bunların kanuni temsilci veya mirasçılarını ve vergi mükelleflerini, 37'nci maddesinde, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 54'üncü maddesinde ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağının tahsil dairesince cebren tahsil olunacağı, 55'inci maddesinde amme alacağının vadesinde ödemeyenlere on beş (yedi) gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı, 58'inci maddesinde, kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahsın böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açabileceği, 62'nci maddesinde borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarın tahsil dairesince haczolunacağı, 102'nci maddesinde, amme alacağının, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrayacağı, 103'üncü maddesinde zamanaşımını kesen hallerin neler olduğu, ödeme, haciz tatbiki, cebren tahsil ve takip sonucu yapılan her çeşit tahsilat, ödeme emri tebliği

zamanaşımını kesen haller olarak sayılmış ve kesilmenin rastladığı takvim yılı başından itibaren zamanaşımının yeniden işleye başlayacağı hükme bağlanmıştır.

İdare kayıtlarında tahakkuk etmiş olarak yer alan çevre temizlik, emlak ile ilan ve reklam vergileri içinde birçok mükellefe ait alacaklarla ilgili sürecin zamanında işletilmemesi nedeniyle söz konusu alacakların zamanaşımına uğradıkları görülmüştür. Örneğin 2000 (önceki yıllarla ilgili olan da bulunmaktadır.) ve daha sonraki yıllarda tahakkuk etmiş ve zamanaşımını kesen durumun olmadığı bu alacaklar çok önceleri zamanaşımına uğramıştır. 2014 yılında kadar tahakkuk etmiş olan ve zamanaşımını kesen durumun olmadığı bu alacaklar ise 31.12.2019 tarihi itibarıyla zamanaşımına uğramıştır. Zamanaşımına uğradıktan sonra mükellefe ödeme emri tebliğ edilmesi alacağın zamanaşımına uğradığı gerçeğini değiştirmemektedir. Mükellefin rızaen ödemesi dışında bu alacakların tahsili mümkün görünmemektedir. Ancak bu alacaklar kayıtlarda tahsil edilecek alacak olarak durmaktadır. Gerçekte bu alacakların birçoğu rızaen ödeme dışında tahsili imkânsız hale gelmiştir. Kamu alacağının zamanaşımına uğraması nedeniyle tahsilinin imkânsız hale gelmesinde sorumluluğu bulunan personel bu alacaklardan sorumludur. İdarenin gerekli incelemeyi yaparak kayıtlarda alacak olarak yer alıp zamanaşımına uğramış alacak konusunda zamanaşımına uğratılmasına neden olan personelden bu alacağın tahsilini sağlaması gerekir. Alacağın zamanaşımına uğratılmasında kusuru olan personelle ilgili sürecin işletilmesi zorunluluktur. Söz konusu tespit 2019 yılı Düzenlilik Denetim raporunda yer almasına rağmen 2020 yılı içerisinde herhangi bir işlem tesis edilmiştir.

Kayıtlarda alacak olarak yer alıp zamanaşımına uğramış alacak konusunda zamanaşımına uğratılmasına neden olan personelden bu alacağın tahsili ile ilgili sürecin işletilmesi gerekir.

### **BULGU 26: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Katkı Payının Süresinde Ödenmemesi**

Belediyenin emlak vergisi ile birlikte tahsil ettiği taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payını süresinde ödemediği ve oluşacak gecikme zammının ilgili belediye başkanı ve muhasebe yetkilisinden tahsil edilmesi ile ilgili gerekli işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*" başlıklı 12'nci maddesinde,

Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı tahakkuk ettirileceği ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği, tahsil edilen miktarın il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanacağı, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarlar tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği, tahsil ettikleri katkı payını belirtilen süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden bu katkı payları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği, Belediye başkanlarının belediyelerin tahsil ettikleri taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı paylarının zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlamakla yükümlü olduğu, ödenmeyen payların ilgili il özel idaresinin talebi üzerine ilgili belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği, 22.08.2015 gün ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik'in "*Katkı payı hesabı*" başlıklı 6'ncı maddesinde, Belediyelerce katkı payı olarak tahsil olunan tutarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıklarına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde katkı payı hesabına yatırılacağı, tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürünün birlikte sorumlu olduğu, tahsil edilen katkı payının süresi içinde katkı payı hesabına aktarılmaması veya katkı payının başka amaçla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılacağı belirtilmiştir. 6360 sayılı Kanun'la bu paylar Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına gönderilecektir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer

işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un "*Malî hizmetler birimi*" başlıklı 60'ıncı maddesinde, ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmenin, gelir ve alacakların takip ve tahsil işlemlerini yürütmenin, idarenin diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütme ve sonuçlandırmanın, malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlama ve danışmanlık yapmanın malî hizmetler birimi tarafından yürütüleceği, "*Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları*" başlıklı 61'inci maddesinde de, muhasebe hizmetinin gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleri olduğu belirtilmiştir.

Taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payı emlak vergisi ile birlikte tahsil edilmektedir. Tahsilatı emlak vergisi ile birlikte ayrı olarak yapılmaktadır. Bu nedenle tahsil edilen bu payın süresinde yatırılması gerekir. Yukarıda belirtilen mevzuata göre tahsil edilen payın süresinde yatırılmaması nedeniyle oluşacak gecikme zammının buna sebep olan belediye başkanı ve ilgili personelden alınması gerekir.

Menemen Belediyesi tarafından 2015 yılında tahsil edilen 1.662.713,06 TL, 2016 yılında tahsil edilen 1.786.693,46 TL, 2017 yılında tahsil edilen 1.720.564,23 TL, 2018 yılında tahsil edilen 2.254.083,15 TL, 2019 yılında tahsil edilen 731.765,82 TL ve 2020 yılında 2.572.718,81 TL tahsil edilen taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payı il özel idaresine ödenmemiştir. Şüphesiz il özel idaresi süresinde ödenmeyen payları talep ederken gecikme zammıyla birlikte talep edecektir. Bu durumda da belediye gecikme zammı ödemek zorunda kalacaktır. 2017 yılında İller Bankası aracılığıyla 8 ayda 24.820,29 TL, 2018 yılında İller Bankası aracılığıyla 5 ayda 13.006,34 TL, 2019 yılında İller Bankası aracılığıyla 5 ayda 15.366,00 TL ve 2020 yılında 9 ayda 40.301,40 TL kesinti yapılarak ilgili kuruma gönderilmiştir. Ancak kesinti yapılan bu payların hangi döneme ait olduğu, ne kadarının anapara ve gecikme zammı olduğu anlaşılamamıştır. Oluşan/Oluşacak gecikme zammı bütçe yerine yatırılması gereken sürede payların yatırılmasını sağlamayan dönemin belediye başkanı ile ilgili personelden alınmalıdır.

Belediyenin tahsil ettiği taşınmaz kültür varlıklarının korunması katkı payının süresinde ödenmesi, süresinde ödenmeyen paylar nedeniyle ödenecek gecikme zammının dönemin Belediye Başkanı ve ilgili personel tarafından ödenmesi için gerekli işlemin yapılması gerekir.

### **BULGU 27: Borçlanma Sınırının Hatalı Hesaplanması**

5393 sayılı Belediye Kanunu hükümlerine göre borçlanma limiti kapsamına sosyal güvenlik primi ve vergi borçları ile piyasaya olan borçların da dâhil edilerek borçlanma sınırının tespit edilmediği görülmüştür.

5393 sayılı Kanun'un "Borçlanma" başlıklı 68'inci maddesi ve bu hükme dayanılarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan "Borçlanma" konulu 21.02.2005 tarih ve 45201 sayılı Genelgeye göre, İller Bankası kredileri ve faizleri, banka kredileri ve faizleri, dış krediler ve faizleri, hazineye olan borçlar ve faizleri, piyasa borçları (bütçe emanetleri), vergi ve sosyal güvenlik borçları toplanarak borçlanma limiti tespit edilmelidir. Yukarıda sayılan kalemlerin toplanması suretiyle hesaplanan borç stoku, belediyenin kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranıyla arttırılan miktarını geçiyorsa belediyeler borçlanma yapamayacaktır. Söz konusu yöntemden, belediyenin finans sektöründen (banka gibi) edineceği borçlar yanında faaliyetleri dolayısıyla oluşan piyasa borçları, personel borçları, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış vergi ve sosyal güvenlik borçlarının da borç stokuna dâhil edilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu uygulama belediyelerin aşırı borçlanarak çalışamaz hale gelmesini engelleyecek bir önlem oluşturması bakımından önemlidir.

İdarenin borç stoku hesaplamasının incelenmesinde, yukarıda verilen mevzuat ve açıklamalar doğrultusunda borç stoku hesaplamasına dâhil olması gereken piyasa borçları, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış vergi ve sosyal güvenlik borçları gibi unsurların borç stoku değerlendirmesine alınmadığı, bu kalemlerin alınması durumunda borç stoku tavanının aşıldığı anlaşılmıştır. İdarenin 2019 yılı sonu itibariyle kesinleşen bütçe geliri olan 116.255.734,38 TL'ye, % 22,58'lik yeniden değerlendirme oranı uygulandığında bu tutar 2020 yılı için 142.506.279,20 TL olmaktadır. Kurumun borç stok miktarı 5393 sayılı Kanun ve mezkûr Genelgede belirtilen unsurlar üzerinden değerlendirildiğinde, 300- Banka Kredileri Hesabı: 3.272.058,35 TL, 320- Bütçe Emanetleri Hesabı 133.753.776,61 TL, Ödenecek Diğer Yükümlülüklerle ilişkin hesaplar(360-361-368) 122.819.105,34 TL, 400- Banka Kredileri Hesabı 2.739.881,40 TL, 438- Kamuya Olan Ertelenmiş Borçlar Hesabı 6.396.343,43 TL, 381- Gider Tahakkukları Hesabı(Banka Kredileri Faizi) 3.812.603,03 TL ve 481 Gider Tahakkukları Hesabı (Banka Kredileri Faizi) 208.857,28 TL olmak üzere toplam 273.002.625,44 TL

tutarında borçlanma olduğu, bu tutarın belirlenen 142.506.279,20 TL'nin üzerinde olduğu görülmektedir.

Borçlanma işlemlerinde borç stoku hesabının belirtilen düzenlemelere uygun olarak hesap edilerek borçlanmaya karar verilmesi gerekir.

### **BULGU 28: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi**

Kurumun mali tablolarının incelenmesi neticesinde kiralanan taşınmazlar için 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ve 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı" başlıklı 475'inci maddesinde söz konusu hesabın kurumun bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 476'ncı maddesinde de,

"(1) Kiraya verilen duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir." hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda kurumun kiraya vermiş olduğu taşınmazların kayıtlı değerleri ile ilgili hesaplarda takip edilmediği görülmüştür. Söz konusu tespit 2019 yılı Düzenlilik Denetim raporunda yer almasına rağmen düzeltme işlemi yapılmamıştır.

Kiraya verilen taşınmazların kayıtlı değerleri ile 990- Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999- Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

### **BULGU 29: Kamu Sermayeli Bankalar Dışındaki Bankalarda Hesap Açtırılması ve Kullanılması**

Belediyenin bütçesinde veya tasarrufunda bulunan mali kaynakların Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'ne aykırı olarak kamu sermayeli bankalar dışında hesap açtırılarak değerlendirildiği görülmüştür.



08.03.2019 tarih ve 30708 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği’nin “*Kapsam*” başlıklı 2’nci maddesinde belediyeler yer almaktadır. “*Uygulama ve kullanılacak araçlar*” başlıklı 5’inci maddesinin ikinci fıkrasında, “*Genel bütçe kapsamı dışındaki kamu idareleri, kendi bütçeleri veya tasarrufları altında bulunan her türlü mali kaynaklarını kamu sermayeli bankalarda aşağıdaki araçları kullanarak değerlendirmekle yükümlüdür*” hükmü yer almaktadır. Aynı Yönetmelik’in “*Tanımlar*” başlıklı 4’üncü maddesinde kamu sermayeli bankalar olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T. Halk Bankası A.Ş., T. Vakıflar Bankası T.A.O. ve sermayesinin yarısından fazlası doğrudan ve/veya dolaylı olarak kamuya ait olan diğer mevduat ve katılım bankaları olduğu ifade edilmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda Belediyenin kamu sermayeli bankalar haricindeki bankalarda da mevduat hesabı açtırıp kullandığı görülmüştür. Söz konusu tespit 2019 yılı Düzenlilik Denetim raporunda da yer almakta olup 2020 yılsonu itibariyle herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Kamu Haznedarlığı Genel Tebliğinde belirtilen bankalar dışında hesap açılmaması ve açılmış hesapların kapatılması sağlanmalıdır.

### **BULGU 30: İşçilere Yıllık 270 Saatten Fazla Çalışma Yaptırılması**

Menemen Belediyesi’nde istihdam olunan işçiler ile hizmet alımı karşılığında çalıştırılan işçileri, 4857 sayılı İş Kanunu’nda azami süre olarak belirtilen yıllık 270 saati aşan sürelerde fazla çalışma yaptırılarak ödemede bulunulduğu tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu’nun “*Çalışma süresi*” başlıklı 63’üncü maddesinin fıkrasında, “*Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir. Bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz. Denkleştirme süresi toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar artırılabilir.*”, üçüncü fıkrasında, “*Çalışma sürelerinin yukarıdaki esaslar çerçevesinde uygulama şekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.*”, aynı Kanun’un “*Fazla çalışma ücreti*” başlıklı maddesinin 41’inci maddesinin sekizinci fıkrasında, “*Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.*”, onbirinci fıkrasında, “*Fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağı çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.*”, düzenlemeleri yapılmış ve “*İşin düzenlenmesine ilişkin hükümlere*

*aykırılık” başlıklı 104’üncü maddesinde de, Kanun’un 63’üncü maddesinde ve yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran işveren veya işveren vekiline idari para cezası verileceği belirtilmiştir. 06.04.2004 gün ve 25425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İş Kanunu’na İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği’nin “Fazla Çalışmada Sınır” başlıklı 5’inci maddesinde, “Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir.*

*Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat, yarım saati aşan süreler ise bir saat sayılır.”* denilmiştir.

Bu düzenlemelere göre fazla çalışma süresinin bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olmaması gerekir. Belediye bu saatin aşılmaması ve idari para cezasına muhatap olmaması için gerekli tedbirleri almalıdır. Yapılan incelemede sonucunda Menemen Belediyesi’nde istihdam olunan işçilerden 3 kişinin, hizmet alımı karşılığında istihdam edilen işçilerden ise 60 kişinin fazla çalışması olup 4857 sayılı Kanunda belirlenen üst limiti aştığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla; İdari para cezasına muhatap olmamak ve Kanuna aykırı hareket etmemek amacıyla belediye uhdesinde istihdam olunan ve hizmet alımı karşılığında temin edilen işçilerin 4857 sayılı İş Kanunu’na uygun olarak fazla mesai sürelerinin düzenlenmesi sağlanmalıdır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI  
06520 Balgat / ANKARA  
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00  
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr  
<https://www.sayistay.gov.tr>

**8. EKLER****EK 1: İZLEME**

<b>Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu</b>			
<b>Bulgu Adı</b>	<b>Yıl/Yıllar</b>	<b>İdare Tarafından Yapılan İşlem</b>	<b>Açıklama</b>
Banka Kanalıyla Yapılması Gereken Mali işlemlerin Kasadan Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Banka kanalıyla yapılması gereken işlemlerin kasadan yapılması uygulamasına son verilmiştir.
Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 28 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Dayanak bölümünde 2 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Ayni Sermaye Olarak Belediye Şirketine Verilen Taşınmazlar İçin Belediye Bütçesinden Harcamalar Yapılması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 16 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.

Vizesiz ve Mevzuatta Öngörülen Süreden ve Sayıdan Fazla Geçici İşçi Çalıştırılması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 1 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Mevzuata Aykırı Şekilde Doğrudan Temin Yöntemi ile Personel Hizmet Alımı Yapılması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 4 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Olmayan ve Kanuna Aykırı Hükümlerin Konulması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 7 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 3 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 9 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Kamu Kurumları Tarafından Kamulaştırılan Taşınmazlar ile Devir ve Ferağ Edilen Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 13 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Çevre Temizlik Vergisinden Aktarılabacak Payın Büyükşehir Belediyesine Süresinde Ödenmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 17 numaralı bulgu

			ile tekrar yazılmıştır.
Eğlence Vergisi Alınması Gereken İşyerlerine İlişkin Tahakkuk İşlemlerinin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Eğlence Vergisi Alınması Gereken İşyerlerine İlişkin Tahakkuk İşlemlerinin yapılmasına başlanmıştır.
İndirimli Emlak Vergisinden Yararlanan Kişilerle İlgili Gerekli İncelemenin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gerekli incelemeler yapılmaya başlanmıştır.
İşyeri Olarak Kullanılan Dairelerin Emlak ve Çevre Temizlik Vergisinin Hatalı Tahakkuk Ettirilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hatalı tahakkuklar düzeltilmiştir.
Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Emlak Vergisi Tarhının Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 12 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Bazı Alımların Belli Bir Süreyi İhtiva Etmesine Rağmen Sözleşmeye Bağlanmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Sözleşmeler yapılmaya başlanmıştır.
Doğrudan Temin Sınırına Uyulmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 14 numaralı bulgu

			ile tekrar yazılmıştır.
Eşik Değerlerin Altında Kalmak Amacıyla Mal veya Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi	2019	Yerine Getirilmedi	Diğer bulgular bölümünde 15 numaralı ve “Doğrudan Temin Limitinin Altında Kalmak Amacıyla Mal veya Hizmet Alımlarının Kısımlara Bölünmesi” başlıklı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
İhale Usulü Yerine Doğrudan Temin Yönteminin Uygulanması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mevzuata uygun işlem yapılmaya başlanmıştır.
Tahakkuk Etmiş Alacaklar İçinde Bulunup Zamanaşımına Uğramış Alacaklarla İlgili Gerekli Sürecin İşletilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Sözkonusu husus Raporun Diğer Bulgular bölümünde 25 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Avans Ödemelerinde Hatalı Uygulama Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hatalı uygulamalara son verilmiştir.

Belediyenin Taşınır Mal Yönetiminde Hatalı Uygulamalar Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hatalı uygulamalara son verilmiştir.
Gecekondu Fonunun Amacı Dışında Kullanılması	2019	Yerine Getirilmedi	Sözkonusu husus Raporun Diğer Bulgular bölümünde 19 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Kamu Sermayeli Bankalar Dışındaki Bankalarda Hesap Açtırılması ve Kullanılması	2019	Yerine Getirilmedi	Sözkonusu husus Raporun Diğer Bulgular bölümünde 29 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği Gereğince Düzenlenmesi Gereken Belgelerin Düzenlenmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gerekli belgelerin düzenlenmesine başlanmıştır.
Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına İlişkin Katkı Payının Süresinde Ödenmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	Sözkonusu husus Raporun Diğer Bulgular bölümünde 26 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.



Taşıt Kiralamasında Bakanlar Kurulu Kararına Uyulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu uygulamaya son verilmiştir.
Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi ile Kullanılması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus Raporun Diğer Bulgular bölümünde 11 numaralı ve “Bazı Taşınmazların İşgaliye Sözleşmesi Düzenlemek Suretiyle Kullanılması” başlıklı bulgu ile tekrar yazılmıştır.
Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Yasaklılık teyiti alınmaya başlanmıştır.
Borçlanma Sınırının Hatalı Hesaplanması	2019	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus Raporun Diğer Bulgular bölümünde 27 numaralı bulgu ile tekrar yazılmıştır.

Belediyenin Mülkiyetinde Olan Bazı Taşınmazların Düşük Bedeller Karşılığında Kiraya Verilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu uygulamaya son verilmiştir.
Faal Olan İşyerlerine Ait Belediye Gelirleri Takibinin Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Gerekli takip işlemlerine başlanmıştır.